

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva 5
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavod: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflejeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Sirosmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

»Limes romanus«

Rim, 7. januarja
Posvetovanja med italijanskim zunan-
jim ministrom grofom Ciano in ma-
džarskim zunanjim ministrom grofom
Csakyjem v Benetkah so vzbudila v
vseh Evropi največjo pozornost. Sami
po sebi taki sestanki med italijanski-
mi in madžarskimi državniki niso nič
izrednega. Odkar sta Madžarska in Ita-
lija leta 1927 sklenili prijateljski pakt,
se vršijo redno in vedno znova potrju-
jejo intimno razmerje, ki vlada med
obema državama. Madžarska je svojo
politiko najožje naslonila na Rim, in
je tudi v času najtesnejšega sodelova-
nja med Rimom in Berlinom bila ved-
no bližja prvemu kakor drugemu.

Pomen tokratnega sestanka pa ven-
darle daleč presega okvir dosedanjih
madžarsko-italijanskih državnih po-
svetov. Vsa politična javnost ve, da
sta grof Ciano in grof Csaky v Benet-
kah razpravljala o novi situaciji v Po-
dunavju in na Balkanu, ki je nastala
s pojavom Sovjetske unije na Karpata-
h in v zvezi z morebitnimi nadaljnji-
mi sovjetskimi načrti na evropskem
jugovzhodu.

V italijanskih političnih krogih po-
udarjajo, da Italija nima nikakih agre-
sivnih načrtov napram Rusiji. Dokler
ostane Rusija v okviru svojih sedanjih
južnih meja in ne bo skušala prodrati
v italijansko interesno sfero, Italija ne
želi ničesar ukreniti, kar bi izgledalo,
da je naperjeno proti njej. Ako so v
prvih tednih, ko se je sovjetska Rusi-
ja pojavila s svojo novo diplomatsko in
vojaško aktivnostjo v evropski politi-
ki, v Italiji resno računali z možnost-
mi te aktivnosti tudi na Balkanu in v
Podunavju, gledajo danes na te mož-
nosti z večjo skepso. Splošno mnenje
je, da je sovjetski neuspeh na Finskem
hud moralni in politični udarec za na-
črte moskovskih vladodržev, ki so
jih morda še imeli v Evropi. Toda ita-
lijska politika ipak računa z vsemi
možnostmi in se na njej pripravlja. Ona
smatra, da je opasnost sovjetskega pro-
diranja tu in da je treba pravočasno
organizirati obrambo. Opoldanska iz-
daja oficijalnega »Giornale d'Italia«
je nedavno poudarila, da so Karpati »li-
mes romanus«. Slično kakor je svoj
čas Baldwin proglasil reko Ren za an-
gelsko mejo, tako smatra Italija, da
mora svoj življenjski interes braniti že
na karpatski razvodnici.

Beneški sestanek je — tako je sploš-
no prepričanje v Italiji — definitivno
določil solidarnost Madžarske in Ita-
lije v obrambi te karpatske meje, ne le
politično in diplomatsko, temveč tudi
vojaško. Ta odločitev postavlja celo
vrsto problemov, že z ozirom na dej-
stvo, da Italija in Madžarska nista ne-
posredni sosedji. V svojih inozemskih
komentarjih poudarjajo nekateri ita-
lijski listi, da je med Italijo in Ma-
džarsko pas, ki je na svojem najožjem
mestu širok 230 km, in v zvezi s tem
naglašajo, da bi bile v primeru napa-
da s severa ogrožene vse podunavske
in balkanske države in bi bilo torej v
njihovem lastnem interesu, da v ta-
kem primeru polno sodelujejo z Itali-
jo. V tem oziru je Italija baže izvršila
že izvestna poizvedovanja. Samo po
sebi se razume, da se je na beneškem
sestanku načelno razpravljalo tudi o
konkretnih vprašanjih omenjenega
obrambenega sodelovanja. Številni ma-
džarski vojaški strokovnjaki se že mu-
dijo v Rimu in potrjuje se, da je Ita-
lija že poslala na Madžarsko nekatere
svoje vojaške enote.

Ko se je evropski položaj zapletel in
je naposled izbruhnila nova vojna, se
je mnogo govorilo o balkanskem ne-
vtrajnem bloku, ki naj bi bil tudi na-
pram sovjetski nevarnosti močna za-
ščita vseh udeležencev držav. V Italiji
so bili in so še napram temu bloku
skeptični. Notranja nasprotstva med
posameznimi balkanskimi in podunav-
skimi državami se zde trenutno nepre-
mostljiva. Na Madžarskem je v tej
zvezi dobil revindikacijski program nov
zagon na drugi strani pa je baš Ru-
munija, ki je v revizionističnem po-
gledu najbolji prizadelec na ista svoja
gleda v zadnjem času ob vseh me-
jah slovesno potrdila svojo nepristop-
nost za kakršnokoli ponuščanje v tem
pogledu. Po vseh znakih pa je Italija,
kakorkoli je simpatično razpoložena
napram gotovim madžarskim zahtevam,
v sedanjem trenutku mnenja, da se
morajo vprašanju skupne obrambe
podrediti vsi drugi interesi.

Madžarsko-rumunski odnosi so brez
dvoma bili predmet podrobnega pro-
učevanja v Benetkah. V političnih kro-
gih velja za javno tajnost, da je grof
Ciano madžarskim državnikom inten-
zivno priporočal poravnavo ali pa vsaj
»modus vivendi« med Madžarsko in
Rumunijo, ker so medsebojni spori
med obema državama sredi sovjetske
nevarnosti za obe državi enako riskant-
ni. Zdi se, da je nagli povratak ma-
džarskega zunanjega ministra v Bu-
dimpešto v zvezi z nujnimi in zani-
mivimi predlogi italijanskega zunanjega
ministra baš v tem pogledu.

Kronski svet v Budimpešti

Po še nepotrjenih vesteh je bila na sestanku v Benetkah sklenjena obrambna vojaška zveza med Italijo in Madžarsko

Budimpešta, 8. jan. s. (Associated Press).
Po informacijah tukajšnjih političnih kro-
gov je bil ob priliki razgovorov med ita-
lijanskim zunanjim ministrom Ciano in
madžarskim zunanjim ministrom Csaky-
jem v Benetkah dosežen sporazum za skle-
nitev obrambne vojaške zveze med Italijo
in Madžarsko. Po tem sporazumu se je
baje Italija zavezala, da prisloži Madžar-
ski na pomoč v primeru vsakega napada
na njo.

Sklenitev obrambne vojaške zveze med
Italijo in Madžarsko je na eni strani v
zvezi z možnostjo sovjetskega napada na
Rumunijo ali Madžarsko.

Italija je v zvezi s sklenitvijo novega
pakta baže pripravljena, kasneje podpi-
sati madžarske revizionistične zahteve. Za
sedaj je grof Ciano priporočil grofu Csaky-
ju, naj Madžarska preje uredi svoje
odnose z Rumunijo, zlasti kar se tiče
madžarske narodne manjšine v Rumuniji.

Madžarski zunanji minister Csaky dospe-
je v Budimpešto jutri zjutraj. Takoj po njego-
vem prihodu se sestane kronski svet, ki
mu bo predložena nova pogodba v odo-
bitve.

London, 8. jan. s. (Reuter). Tu nima-
jo nobenega potrdila vesti Associated Pressa,
da bi bil v Benetkah sklenjen vojaški pakt
med Italijo in Madžarsko.

Nobenih novih obveznosti

Rim, 8. jan. s. (Associated Press). Virgi-
nio Gaida piše v »Giornale d'Italia«
da nista Madžarska in Italija v Benetkah
prevzeli nobenih novih obveznosti. Ta vesti
očitno nasprotuje poročilo iz Budimpešte,
po katerem je bila ob priliki razgovorov
zunanjih ministrov Ciano in Csakyja skle-
njena med Italijo in Madžarsko obramb-
na vojaška pogodba.

Csaky odprtoval v Budimpešti

Benetke, 8. jan. o. Po dvodnevnih posve-
tovanjih z madžarskim zunanjim ministrom
Csakyjem je zunanji minister Ciano sredi
ob 23.38 odpotoval z brzim vlakom v Rim,
da poroča Mussoliniju o rezultatu sestan-
ka v Benetkah. Na kolodvor ga je spremlil
madžarski zunanji minister Csaky, ki se
je od njega prisrčno poslovil, nakar se je
vrnil v hotel, od koder se je davi ob 10.40
odpeljal na tukajšnje letališče. Ob 11.10 je
napravljal Csaky polet z letalom S 83, ki mu
ga je dal na razpolago italijanski zunanji
minister. Z letališča se je madžarski zuna-
njski minister odpeljal proti Gardskemu
jezeru ter se je ob 13.30 vrnil v Benetke.
Jezeru je odpotoval ob 18. v Budimpešto.

Kaj je hotela Pešta kaj želi Italija

Bern, 8. jan. j. (Havas). Budimpeštan-
ski korespondent lista »Corriere del Ticino«,
ki se v daljšem članku izčrpno navi-
zuje na razgovorov med italijanskim in
madžarskim zunanjim ministrom, pravi
med drugim, da je grof Csaky prišel v Be-
netke z maksimalnim programom, ki ga
ima Madžarska glede revizij svojih mej.
Madžarska vlada je izrazila željo, da naj
bi se njene zahteve napram Rumuniji ta-
ko izpolnile in Madžarski priključile ma-
džarske narodne manjšine v Rumuniji. To
da je osnovna zahteva Madžarske, preden
naj se prične delati na zblizanju med Bu-
dimpešto in Bukarešto. Avtor eh infor-
macij pripominja, da je italijanski zunanji
minister grof Ciano sicer ponovno zagotvil
na beneški konferenci, da bo Italija podpi-
sala madžarske zahteve, dodal pa je, da v
sedanjem trenutku Italija ne more pristati
da bi se sedaj razpravljalo o tej ma-
džarski zahtevi, češ da bodo madžarske
zahteve popolnoma upošteevane v general-
nem načrtu za preureditev Evrope, ki bo
prišel na razpravo, ko bo sedanja vojna
končana.

Dopisnik »Corriere del Ticino« pravi na
koncu, da v italijanskih političnih krogih
zatrjujejo, da je bila beneška konferenca
prva v vrsti nadaljnjih takih konferenc,
katerih se bodo med prizadetimi državami
izmenjevale misli in pretresali načrti, ki
jih bo predložila italijanska vlada z na-
menom, da se ohrani sedanji red in mir na
Balkanu.

Nedvomno sta oba ministra razmo-
trivala tudi jugoslovensko-madžarske
odnose, ki so od blejskega sestanka
leta 1938 sem vse bolj, a navzlic temu
niso še privedli do sklenitve že
večkrat napovedanega prijateljskega
pakta. Razlog za to ne leži v pomanj-
kanju dobre volje na tej in oni strani.
Tudi med obema državama ni nobene-
ga vprašanja, ki bi delalo neomost-
ljive težkoče. Madžarski revizionizem
se je, tako je bilo ponovno poudarje-
no, ustavil pred jugoslovenskimi me-
jami.

Nesumljivo je ita-
lijska diplomacija živo na delu ne sa-
mo v Bukarešti, temveč tudi v Sofiji,
da se nesoglasja med posameznimi državami
evropskega jugovzhoda zagladijo in da povsod prodre naziranje, da
je obramba proti preteči opasnosti s

Balkanu in v Podunavju, ter da se posta-
vi močan branik proti razširjenju vojne
požara v jugovzhodno Evropo.

Odmevi beneškega sestanka v Italiji

Rim, 8. januarja. AA (Stefani). Italijan-
ski listi obširno komentirajo rezultate se-
stanka italijanskega zunanjega ministra
grof Ciano z madžarskim zunanjim mi-
nistrom grofom Csakyjem. Listi se strinjajo
v tem, da sta oba državnika razpravljala
o važnih evropskih vprašanjih. »Tribuna«
pravi, da bodo ti razgovori pripomogli, da
se bodo gotova vprašanja, ki so ostala do-
slej nerešena lahko pravilno rešila. To se
tiče v glavnem gotovih vprašanj, ki za-
nimajo Madžarsko in gotovo njene sosed-
nje države. List posebno naglašala solidarnost
in enakost gledanja Italije in Ma-
džarske ter njun skupni sklep, da se
uprta vsakemu tujemu vplivu v tem delu.
Evrope »Lavoro Fascista« naglašala enakost
stališč in soglasnost glede vseh vprašanj
o katerih sta oba državnika na sestanku
razpravljala.

... na Madžarskem

Budimpešta 8. jan. s. (Havas). Vsi da-
našnji madžarski listi se obširno bavijo z
razgovori v Benetkah. Listi naglašajo važ-
no vlogo Beograda v madžarsko-rumun-
skih odnosih in izražajo upanje, da bo
Jugoslavija pripomogla k zboljšanju teh
odnosov. Listi tudi naglašajo, da bodo

pripomogli beneški razgovori k nadaljnje-
mu izboljšanju odnosov med Madžarsko
in Jugoslavijo.

... v Nemčiji

Basel, 8. jan. s. »Baseler Nachrichten«
poročajo iz Berlina, da v nemških diplo-
matskih krogih k razgovorom v Benetkah
pripominjajo samo, da bodo ti razgovori
preprečili razširjenje vojne na jugovzhod
Evrope, izogibajo pa se v Berlinu vsakih
aluzij glede italijanskega načrta, da pre-
preči sovjetski prodor v Podunavje.

... in Rumuniji

Bukarešta, 8. januarja. AA (Stefani). Vsi
rumunski politični krogi naglašajo pome-
nost sestanka Ciano - Csaky in poudarjajo, da
je ta sestanek velikega političnega po-
mena za mednarodni politični položaj in
seveda tudi za Rumunijo. Ti krogi tudi
izjavljajo, da želi Rumunija zboljšati svoje
razmerje do Madžarske.

Gafencu pojde v Rim

Basel, 8. jan. z. Kakor poročajo »Basler
Nachrichten« iz Rima pričakujejo že za
prihodnje dni obisk rumunskega zunanjega
ministra Gafencu, ki bo na povabilo ita-
lijske vlade razpravljati z italijanskim zuna-
njim ministrom o italijanskim predlogu
glede ureditve mirnega sožitja med Ru-
munijo in Madžarsko. Po informacijah iz
istega vira so se Madžari izjavili priprav-
ljene ta doseto tega cilja kar hitro in
pustiti v svojih zahtevah napram Ru-
muniji. Tudi budimpeštanski dopisnik lista
izjavlja, da so imeli razgovori grofa Ciano

Ve ica finska zmaga pri Raati

Finci uničili 44. sovjetsko divizijo ter napravili izredno bogat vojni plen — Na ostalih bojiščih skoro popolno zatišje

Oslo, 5. jan. j. (Norske Telegrambyro).
Vzhodni Kareliji se je Fincev posre-
dno vzhodno od Suomusalmija pri mestecu
Raate izvojevali veliko zmago nad sovj-
skimi četami. Pritisk sovjetske vojske, ki
je bil od vsega početka sovražnosti na
frontnem odseku pri Suomusalmiju izredno
močan in ki je stremel za tem, da s pro-
dromom proti Uleaborgu preseka Finsko, ki
je na tem mestu, najožja, na dvoje, je sedaj
dokončno odbit. Že minuli teden so Finci z
močno protiofenzivno potisnili sovjetske ce-
te daleč nazaj, kjer so se poskušale izv-
uati, finske čete pa so jih pri tem z ne-
prestanimi napadi ovirale, tako da se je
sovjetska koncentracija lahko izvršila šele
pri mestecu Raate, ki leži 36 km vzhodno
od Suomusalmija. Dočim so se ves minuli
teden vrstili manjši boji med sovjetskimi
četami, ki so se umikale največ vzdolž ce-
ste, ki drži iz Suomusalmija preko Raate
dalje do sovjetske meje, pa je prišlo večeraj
tik pred mestecem Raate do odločilnega
spopada. Sovjeti so vrgli Fincev nasproti
svojo 44. divizijo, ki je po zatrdilu vojaških
opazovalcev dobro oborožena in oskrbeva-
na. Razvila se je ogorčena bitka, ki je tra-
jala večeraj ves dan in se je šele danes zju-
traj končala s popolno zmago finske vojs-
ke. Finci so popolnoma uničili 44. sovj-
sko divizijo ter im je padlo v roke nad
1000 vojnih ujetnikov in velikansko množico
na vojnega plena. Preostali deli razbitih so-
vjetske armade so se v paničnem begu
umaknili v neoprodne gozdove, ki se raz-
prostirajo desno in levo od ceste Raate —
sovjetska meja in jih sedaj tam zasled-
jejo finske smučarske čete z namenom, da
dokončno očistijo ta frontni sektor.

Po dosedanjih podatkih je v vojnem ple-
nu, ki je po zmagi pri Raate padel v roke
Fincev, med drugim tudi 102 topova raz-
nih tipov in kalibra, 42 tankov, 10 oklop-
nih avtomobilov, 20 traktorjev, 278 raz-
ličnih transportnih avtomobilov, orodje-
nih s strojnimi, 46 avtomatičnih pušk,
170 konj in 47 vojaških kuhinj. Številce
ujetnikov znaša nad 1000, koliko pa so ime-
le sovjetske čete pri porazu mrtvih in ra-
nenih, še ni ugotovljeno. Vojaški strokov-
njaki pripisujejo finski zmagi pri Raate še
večji pomen, kakor jo je imela zadnja finska
zmaga pri Sallu, ker je s tem verjetno
za daljša časa izvzemu odseka pri Pečengi
onemogočena vsaka večja ruska ofenziva
na severnem bojišču.

severa prva in najvažnejša naloga vseh
prizadetih držav.

Ali je bilo v Benetkah govora tudi
o možnostih, ki bi nastale, če bi pri-
šlo do nemško-sovjetske vojaške po-
godbe, ki bi ne ostala brez daljnosež-
nih posledic tudi na jugovzhodu Evro-
pe in bi prizadela v veliki meri tudi
italijanske interese, se ne da reči. V
Rimu vsekakor upajo, da Berlinu ni
na tem, da bi pokvaril svoje odnose
s svojim italijanskim zaveznikom. Mož-
nost, da bi zapadni zavezniki ali Nem-
čija spričo pozicijske vojne na zapadu
iskali izhoda za odločitve na Balkanu
ali na bližnjem vzhodu se za enkrat
smatra za neaktualno.

Prihodnji dnevi bodo prinesli jas-
nost še v mnogih podrobnostih. Eno
se da že danes reči: beneški sestanek
znači pričetek nove aktivne in realne
politike Italije v Podunavju in na

Na skrajnem severu pri Pečengi so bili
tekotom večerajšnega dneva samo na-
spodaj, ki v ničemer niso spreminili po-
ložaja.

Na karelski ožini so sovjetski napadi za-
dali silnega miraza — do 30 stopenj pod ni-
člo skoraj popolnoma prenehali sovjetski
motorizirani odredi zaradi globokega sne-
ga ne morejo operirati. Nekoliko aktivna
je bila samo sovjetska artilerija, ki je ob-
streljevala posamezne utrdbe. Mannerhei-
move črte, vendar pa nikjer niso sledili na-
padi pehote. Prav tako ni bilo večeraj večjih
bojev severno od Ladogaške jezera. Napadi
sovjetske pehote na posamezne utrdbe
finske pozicije so bili z lahkim odbiti. Le-
talstvo se je moralo zaradi slabega vreme-
na omejiti samo na nekatere izvišniške
polete.

Moskovsko poročilo

Moskva, 8. jan. br. Štab leningradskega
vojnega okrožja je sredi objavil naslednje
poročilo:

Dne 7. januarja se na fronti ni nič po-
sebnega zgodilo. Na frontnih odsekih pred
Uhto in Reboljem so bile na delu izvidni-
ške čete. Na odseku pred Petrozavodskom
je izvidniški oddelki sovjetske vojske uni-
šili četo nasprotnih izvidnikov. Na karelski
ožini so bile na delu izvidnice in je prišlo
tudi do topniške streljanja.

Zaradi slabega vremena je letalstvo zelo
omejilo svoje delovanje.

Proglas finske vlade

Helsinki, 8. jan. br. Finska vlada je sno-
či izdala proglas na narod, v katerem ga
poziva, naj stavi vse svoje sile za uspešno

z grofom Csakyjem v Benetkah pozitivne
rezultate, ki bodo velike važnosti za vso
jugovzhodno Evropo. Politični krogi v
Budimpešti so mnenja, da se bodo ti po-
zitivni rezultati v najkrajšem času poka-
zali v konkretnih dogodkih. V zvezi s tem
opozarjajo na to, da sta imela grof Csaky
in grof Ciano po objavi uradnega komunika-
cije, za katerega je dobil grof Ciano pred
objavo odobritev Mussolinija, še četrti
razgovor, o katerem pa ni bilo izdano ni-
kako uradno poročilo. Ta razgovor ni bil
predviden v prvotnem programu beneške-
ga sestanka.

London, 8. jan. z. Dopisnik »Basler
Nationalzeitung« javlja svojemur listu, da
spravljajo v londonskih krogih beneški se-
stank italijanskega in madžarskega zu-
nanjega ministra v zvezi s finsko-sovjetsko
vojno. Kar se tiče Rumunije, zatrju-
jejo v poučenih londonskih krogih, da je
bil kralj Karel pred izbruhom finske vojne
pripravljen skleniti v Sovjetsko Rusijo
nekak kompromis, da bi se mogel tem
uspešneje upreti madžarskim in bolgar-
skim revizionističnim zahtevam. Ko pa se
je sedaj v finski vojni izkazalo, da rdeča
armada ni tako sposobna, kakor se je prej
domnevalo, je Rumunija odločena upreti se
slehnim revizionističnim zahtevam. To sta-
lišče je odobril tudi Mussolini, ki vidi glav-
no nalogo balkanskih držav v složnem od-
poru proti prodiranju komunizma na Bal-
kan in Podunavje. Zato je grof Ciano tudi
zavnil madžarske revizionistične težnje
napram Rumuniji in nujno nasvetoval
Madžarom, naj v sedanjem času omene
vse revizionistične načrte, ker so druga
vprašanja mnogo bolj pereča.

Finski sportniki na fronti

Helsinki, 8. januarja. AA. (Reuter). Sem-
kaj so prislole vesti, da sta padla na bo-
jišču slovita finska sportnika Vasenius in
Alhasan, Nikanen pa je bil hudo ranjen.

Angleški prostovoljci

London, 6. jan. br. Prihodnje dni odpo-
tuje iz Londona prvi večji oddelki angli-
ških prostovoljcev na Finsko. Oddelki se
sestavljajo iz bolničarjev in zdravnikov.

Nemčija zaustavila ita- ljanska letala za Finsko

Berlin, 8. jan. s. (Associated Press). Po-
trjujejo, da je nemška vlada zadržala več
italijanskih letal, ki so bila preko Nemčije
poslana na Finsko. Letala so bila odpre-
mljena po železnici. V lukki Sassnitz, odko-
der gre prevoz na Švedsko, so opazili večje
število italijanskih vagonov, ki so pripel-
jali letala. Nemška vlada se je za ta ko-
rak odločila očitno na pritisk sovjetske
vlade.

Rumunija ne odstopi niti pedi svoje zemlje

Bukarešta, 8. jan. r. O priliki svojega
inspekcijskega potovanja je imel kralj Ka-
rol pri pregledu neke vojašnice v Černo-
vicaah govor, v katerem se je dotaknil me-
narodnega položaja in znova podčrtil mi-
roljubnost Rumunije, ki pa je pri vsem

tem trdno odločena braniti sleherni ped
svojega ozemlja. Kralj Karol je naglasil,
da želi Rumunija slej ko prej pospeševati
mirovno politiko in da si ničesar ne želi
bolj, kakor da ostane izven sedanjega voj-
nega vrtilca. Toda pri tem je prav tako
trdno odločena braniti vse svoje ozemlje,
ki ji je pripadlo po mirovnih pogodbah in
se bo z orožjem uprla slehernemu napadu,
pa naj pride od katere koli strani. Borili
se bomo do zadnjega moža, če bi nas kdo
napadel in nam hotel odvzeti bodisi Besa-
rabijo, Bukovino in Dobružo. Vse to je
rumunska zemlja, ki jo bomo branili do
zadnje kaplje krvi.

V diplomatskih krogih v Bukarešti je ta
govor izval veliko pozornost zlasti glede
na vesti o načrtih Sovjetske Rusije. Smat-
rajo, da je v enaki meri naslovljen tudi
na Madžarsko, ki je začela v zadnjem času
znova iznašati svoje revizionistične težnje.
V zvezi z obiskom grofa Csakyja v Be-
netkah, kjer je z italijanskim zunanjim
ministrom grofom Ciano razpravljala o
položaju v Podunavju in na Balkanu ter
o madžarskih revizionističnih težnjah, do-
dajejo tej odločni izjavi rumunskega kralja
še poseben pomen.

**Sokoli! Posečajte in podpi-
rajte Sokolski kino u šiški!**

Goering pripravlja dalekosežne ukrepe

Ustvariti hoče iz Nemčije „enotno tovarno, vojašnico in kuhinjo“

Amsterdam, 8. jan. j. (Havas) Po informacijah iz nemških krogov, ki so v tiskanih zvezah z maršalom Goeringom, pričakujejo v Nemčiji po imenovanju maršala Goeringa za diktatorja nemškega vojnega gospodarstva drakonizirane ukrepe na raznih področjih trgovine in industrije. Po zadrževanju ten krogov je Goering odločen s tem, da bodo vsi ukrepi, ki bi se iz nemških gospodarskih krogov pojavili proti njegovim željam, katerim namenjen je nastanek iz Nemčije enotno tovarno, vojašnico in kuhinjo. Ukrepi, ki jih bo izdal Goering v zasedovanju tega črta, bodo naslednji:

1. Vse detaljne trgovine, ki jim bo zmanjkalo blaga, pa zaloge ne bodo moge obdržati, bodo zaprte.
2. V bankah namočena likvidna denarna sredstva zaprtih trgovin bodo zasežena v prid države. Detajlisti, ki jim bodo trgovine zaprte, dobe na svoje dohodke kratkoročne in srednjeročne bonde, ki bodo ekvivalentni prisilnim posojilom državi.
3. Ze sedaj je oficijozno zabranjeno bankam izplačevati imetnikom depozitov več kakor po 500 mark hkrati.
4. Izvršena bo emisija državnih delnic po 10 in 20 mark, in se bo v njih izplačeval tudi del delavskih mezd.
5. Razširjen bo sistem kolektivne ljudske prehrane z ustanovitvijo ljudskih kantin in razširjeno bo število tako zvalnih lončev (Eintopfergericht). Tovarne bodo morale oskrbeti za svoje delavstvo prehrano in nastanitve.
6. Vsa živilska industrija bo podvržena ostri reviziji in bodo odvisna podjetja zaprta.
7. Izvršili se bo ponoven natančen popis obleke in obutve civilnega prebivalstva od hiše do hiše po vsej Nemčiji in se bodo pri tem zalegle vse zaloge stare obleke, ki se bo predelala za potrebe armade.
8. Poostriša se bo kontrola uradništva, ki se bo v administraciji energično prikrilo dejanskim potrebam.
9. Izvršena bo radikalna čistka v administraciji stranke in armade.

Nemški informatorji trdijo, da bo navedene ukrepe izdal Goering najkasneje v osmih dneh.

Davki na prihranke

Kodanj, 8. jan. s. (Reuters). List »Politiken« prinaša poročilo svojega dopisnika v Berlinu, v katerem se bavi z gospodarskim položajem Nemčije po imenovanju marša-

Okrog odstopa Hora Belishe

Razburjenje v angleški javnosti — Bivši vojni minister bo v parlamentu pojasnil, zakaj je odstopil

London, 8. jan. o. V londonskih diplomatskih krogih se trdovratno širijo vesti, po katerih je ostavka vojnega ministra Hora Belishe resno omajala zaupanje javnosti v Chamberlainovo vlado, zaradi česar ne izključuje možnosti vladne krize. Pričakujejo skorajšnje sklicanje angleškega parlamenta, v katerem naj bi se razčistila celotna zadeva ostavke Hora Belishe. Kljub vsemu trdijo v angleških službenih krogih, da ne bo prišlo do sklicanja parlamenta pred določenim časom. V glasovih, ki so se danes razširili v Londonu, se omenja tudi možnost nadaljnje presno-ve vlade ter govore celo o možnosti Chamberlainove ostavke, katerega naj bi nadomestil Winston Churchill.

London, 8. jan. AA. (Havas). Bivši angleški vojni minister Hora Belishe je sklenil po parlamentarni tradiciji podati osebno izjavo o vzrokih svojega nepričakovanega odstopa v spodnji zbornici.

Politični krogi naglašajo, da je odstop Hora Belishe zbudil izredno senzacijo v vrstah vseh strank. Vse stranke so si edine, da mora Hora Belishe parlamentu pojasniti vzroke svojega odstopa. Dosodnji pred odstopom Belishe in njegovi razgovori s Chamberlainom so znani samo še čuvanju zasebnega pečata siru Samuelu Hoareu. Znan oja, da je sir Samuel Hoare za obisk pri britanski ekspedicijski vojski dal razumeti, da bo po vrnitvi v Lo-

Dež in megla na zapadu

Na francoskem bojišču samo izvidniške akcije

Pariz, 8. jan. s. (Reuters) Dež in megla ovirata skoro vse operacije na zapadni fronti. Kakor pa poroča pariški radio, so francoske čete zapadno od Vogevoz odbile tekmo zadnjih 24 ur dva nemška patrlna napada. V obeh primerih je prišlo do borb od moča do moča.

Francosko in nemško vojno poročilo

Berlin, 8. jan. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno poročilo:

Na zapadu je bil v obmejnem ozemlju zapadno od Mertziga odbit sovražni izvidniški oddelci. Ki je napadel neko našo postojanko. Sovražnik je imel precej izgub.

Pariz, 8. jan. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je davi objavilo naslednje 253. vojno poročilo:

Noč je obče potekla mirno. Nekoliko živahnije je bilo delovanje izvidnic na področju vzhodno od Vogevoz.

Churchill na fronti

Pariz, 8. jan. br. Vrhovno poveljstvo angleške vojske v Franciji je izdalo danes opoldne naslednje poročilo:

Prvi lord admiralitete Winston Churchill je prišel danes v spremstvu šefa generalnega štaba angleške vojske generala Ironsidea v glavni stan vrhovnega poveljstva angleške ekspedicijske vojske v Franciji generala Gorta. General Gort je visokemu gostu priredil kosilo, katerega so se udeležili tudi vrhovni poveljniki zavezniške vojske general Gamelin ter drugi

la Göringa za gospodarskega diktatorja. List pravi, da bo mora Goering naju predvsem novo kritje za stroške vojne. Sedaj znašajo redni vojni stroški Nemčije vsaj 50 milijard mark letno. Razni izredni izdatki tu še niso upoštevani. Dopisnik citira poročilo »Beliner Borsenzeitung«, ki pravi, da bodo v Nemčiji uvedeni novi davki na prihranke. Pravi dalje, da je bilo sedanje vojno gospodarstvo v Nemčiji proračunano na kratko vojno s Poljsko. Sedaj ga je treba preurediti za daljšo vojno.

Sistem, ki spominja na staro Sparto

London, 8. jan. s. (Reuters) Nekateri angleški listi se bavijo danes tudi z novo ureditvijo vojnega gospodarstva v Nemčiji. List pravi, da so omejitve, ki jih Nemci sprejemajo nase, znak odločnosti. Po mnenju nekaterih gospodarskih strokovnjakov konsumira prebivalstvo v Nemčiji sedaj celo manj nego pred vojno. Proti takemu nasprotju je treba razviti vso moč, če hoče Anglija zmagati, in tudi Angliji morajo biti pripravljeni na velike žrtve. Gospodarjem Nemčije so na razpolago bogati viri ter vse narodne energije, ki so bile že več let poprej usmerjene k ustvarjanju vojaške moči. Ta sistem spominja na nekdanjo Sparto. Mnogo Angležev se še ne zaveda, da je treba za zmago nad takim nasprotnikom tudi v Angliji revolucionarnih sprememb in velikih žrtve.

Tudi »News Chronicle« pravi, da posvečajo v Angliji morda premalo pozornosti ohranitvi in uporabi vseh virov nacionalnega bivanja. Maršal Göring ima sedaj okoli sebe v Nemčiji gospodarski generalni štab. Angliji je potreba več poleta in več žrtve. List zahteva ustanovitev gospodarskega generalnega štaba tudi za Anglijo.

Justifikacije v Nemčiji

Amsterdam, 8. jan. br. Današnji »Telegraaf« poroča, da je bilo od pričetka novega leta v Nemčiji izvršenih že večje število justifikacij zaradi raznih prestopkov, ki se sedaj kaznujejo s smrtjo. Samo 5. in 6. januarja je bilo justificiranih 9 ljudi in sicer zaradi veleizdaje, umorov, tatvin, atentatov in zločinov proti morali. Dve justifikaciji sta bili v Königsbergu, dve v Vratislavi, ostale pa v Berlinu, Hallu in drugod.

don poročila o nesoglasju, nastalem med vojnim ministrom Belishe in vojaškimi poveljniki. Zdi se, da je to poročilo pripravilo Chamberlaina do sprejetja ostavke vojnega ministra.

London, 8. jan. s. (Reuters). Odstopilvi vojni minister Hore Belishe se je danes v vojnem ministruvstvu poslovil od uradništva ministrstva. Oficijelno bo izročil svoje posle jutri.

Ni pričakovati, da bi ministrski predsednik Chamberlain v svojem juturnjem govoru v Mansion House omenil vzroke spremembe v vladi. Kakor sedaj uradno potrjujejo, bo odstopilvi vojni minister na prvi seji novega zasedanja parlamenta dne 16. t. m. govoril o vzrokih svojega odstopa. Možno je, da bo nato govoril tudi še ministrski predsednik Chamberlain ter povedal svoje stališče do zadeve. To pa zavisi za enkrat od vsebine govora Hora Belishe.

Kaj pravi Moskva

o Belishevem odstopu

Moskva, 8. jan. o. (United Press) Poročila o izpremembah v angleški vladi je sovjetski tisk objavil kot veliko senzacijo, vendar pa ni prinesel nobenih posebnih komentarjev. Tas trdi, da je bil Hore Belishe odpuščen, ker je hotel angleško vojsko demokratizirati in ker je bil proti pošiljanju vojnih potrebščin na Finsko.

Šef angleške vojne cenzure odstopil

London, 8. jan. sj. (Reuters) Dosedanji vrhovni šef angleške cenzure podadmiral C. B. Osborne je danes podal ostavko na svoj položaj. Kakor pravi uradno poročilo je dal ostavko zato, ker mu je poverjena nova naloga, da gradi posebne mornariške enote za angleško admiralteto.

Notranji minister je ob prijliki ostavke admirala Osborne izrazil svoje priznanje za dragoceno službo, ki jo je vršil Osborne s tem, da je od vsega začetka organiziral cenzuro ter uspešno opravljal svoj posel. Dejal je, da je admiral Osborne odlašal s svojo demisijo, dokler ni nastopil trenutek, ko je bilo mogoče spremembo izvesti na najbolj primeren način in z najmanjšo oviro za delo cenzure.

Admiral je bil šef obveščevalne službe mornarice preden je ob izbruhu vojne prevzel mesto glavnega cenzorja. Novi položaj, ki mu je odkazan sedaj, je mesto generalnega ravnatelja pri neki tvrdki za gradnjo ladij. Osborne sam novinarjem ni hotel dati podrobnih podatkov o svojem novem delu, pač pa je namignil, da namerava ostvariti idejo, ki jo je imel že pred letom dni in ki je sedaj izrednega pomena. Priporočil je še, da je bil sam združen z začetkom te ideje in da se čuti osebno od-

govornega, da je prišel do ustreznega zaključka.

Admiral Osborne je znan po treh zelo važnih izumih, ki jih je še svojčas postavil na razpolago vojni mornarici. Eden od teh je namenjen vojni proti minam. Nadalje je konstruiral poseben brzoletni protiletalski top.

Nemški ujetniki na škotskem

London, 8. jan. br. Okrog 300 nemških ujetnikov so davi prepeljali iz nekega škotskega taborišča na neko veliko kmetско posestvo. Med ujetniki so v večini mornarji z nemških trgovskih ladij, okrog 40 pa je članov raznih podmorniških posadk.

Racioniranje živil v Angliji

London, 8. jan. br. Danes so stopile v veljavo že napovedane omejitve konsuma nekaterih vrst živil v Angliji. Od danesnjega dne dalje bo vsak Anglež prejemal na teden po 4 unče (120 gr) surovega masla, po 12 unč (360 gr) sladkorja, po 4 in pol unče 135 gr) slanine ter po 3 in pol unče (105 gr) gnjati. Z 22. januarjem bo omejen tudi konsum mesa.

Tisk ugotavlja v svojih današnjih komentarjih znova, da so bili ti ukrepi angleške vlade povsem upravičeni. »Daily Telegraph« naglašja, da so bili obroki najvažnejših živil določeni zelo pravčno in hkratu je bilo za razdelitev teh živil po vsej državi tako poskrbljeno, da blaga nikjer ne bo zmanjkalo. Racioniranje omejenih vrst živil ne pomeni, da bi se angleškemu narodu nalagale kakšne nove žrtve. Kupna moč britanskega naroda bo s prihranki na tem potrošju ojačena, tako da se bo mogel nacionalni kredit porabiti za druge dobave. »Times« prav tako ugotavlja, da Angležem ne bo treba stisniti pasov in da se tudi življenjski standard s tem ne bo zmanjšal, pač pa se bo v znatni meri zmanjšal dovoz te vrste blaga iz tujine, tako da se bodo ladje lahko uporabljale za dovoz vojnega materiala.

Danes se sestane francoski parlament

Pariz, 8. jan. AA. (Havas). Parlament se jutri spet sestane na svoje redno zasedanje. Na prvi seji bodo izvolili novo predsedstvo poslanske zbornice. Vsi listi so si edini, da bo za predsednika spet izvoljen Herriot.

Vojni rapori Kanade

Ottawa, 8. jan. br. Kanadski prometni minister Hari je imel snodi po radiu govor, v katerem je opozoril na velike napore Kanade, da bi podprla Veliko Britanijo v borbi proti Nemčiji, tako da bi bila zmaga čim prej izvojevana. Vojna naročila kanadske vlade so znašala dosedaj že 14,5 milijona dolarjev, v kratkem pa bodo krediti še znatno povečani. Poleg tega je bil določen tudi kredit 5,5 milijona za izpolnitev kanadskega železniškega omrežja, tako da bo moglo brez težav prenesti ogromni promet vojaštva in vojnih potrebščin iz vseh pokrajin v luke, od koder bodo šli transporti preko Atlantskega oceana.

Vojno ministruvstvo oddaja tedensko po 400 do 500 naročil. Doslej je naročil že toliko, da bo z njimi zaposleno 45.000 delavcev leto dni. Samo izvedba zavezniškega načrta za gradnjo letal določa, da si mora Kanada nabaviti letos 4000 letal. 1300 jih bo zgradila v lastnih tovarnah, le motorje bo uvozila. V kratkem bo prišlo v Kanado 900 motorjev iz Anglije, 600 pa iz Zedinjenih držav. Nadalje je Velika Britanija naročila v Kanadi 1600 letal. Ko bo do maksimuma razvita kanadska industrijska kapaciteta, bo v Kanadi na leto zgrajenih po 30.000 letal. Kanada razpolaga sedaj s 40 vojaškimi letališči. V kratkem bo to število podvojeno.

Hari je izjavil, da se pripravlja tudi velik načrt za gradnjo vojnih ladij. Britanska in kanadska vlada sta kanadske ladje delnice že pozvali, naj jima predložijo oferte za 72 ladij.

Nov papežev govor

Vatikan, 8. januarja. AA. (Havas) Papež Pij XII. je danes spregel v skupni avdientci člane rimskega plemstva. Pri tej priložnosti je imel govor, v katerem je dejal tudi tole:

Božja previdnost je Italiji prihranila vojno, ki divja v raznih krajih in ki je spreminjala mesta in vasi v razvaline. Mir bode plah in osamljen po temnih poteh. Ljudje starega in novega sveta v skrbnih ljudeh mir in si ga želijo nazaj. Hoteli bi z vzajemnostjo in bratstvom pribeževanju ustvariti trajen in pravičen mir.

Bolgarsko-ruska trgovinska pogodba

Moskva, 8. jan. br. Bolgarska delegacija, ki je tu dn sklenila novo trgovinsko in pomorsko plovidbo pogodbo s Sovjetsko Rusijo, je danes zapustila Moskvo in se vrnila v Sofijo. Iz Moskve se je odpeljal tudi njen načelnik, finančni minister Božilov.

Kolikor se je zvedelo v tujakajšnjih bolgarskih diplomatskih krogih, je bil dogovor bolgarski poslanik v Moskvi premišljen za poslanika v Stockholmu.

Američke bo postala prva vel. sila na morju

Washington, 8. jan. br. O vojnem proračunu, ki je bil predložen v okviru ožega državnega proračuna ameriškega kongresa, poročajo ameriški listi danes nove podrobnosti. V proračunu je določenih med drugim 12 milijonov dolarjev za gradnjo novih letalskih baz na Aljaski. Aljaska naj bi postala središče ena izmed najbolj utrjenih pokrajin Zedinjenih držav. Razen v Anchorage naj bi se zgradila nova letalska oporišča na otokih Kodiaku in Sitki. Proračun za vojno mornarico kaže, da hoče ameriška vlada izpopolniti pomorsko vojno silo Zedinjenih držav, tako, da bo dvakrat tolikšna, kakor je japonska, in tudi znatno močnejša od angleške.

Pa tudi obče bo letalstvo kakor kaže proračun, znatno napredovalo. Do konca avgusta bodo Zedinjene države imele 40.000 letalcev. Določeni so bili krediti za celotno vrsto novih letalšč, ki znašajo 25 milijonov dolarjev. Nekatera nova letalska pa se bodo vendarle uporabljala tudi za civilni letalski promet.

Skandinavske težave

Švicarski glas o naraščajoči napetosti med Nemčijo in nordijskimi državami

Basel, 8. jan. r. »Baseler Nachrichten« objavljajo daljše poročilo svojega berlinskega dopisnika, ki opozarja na naraščajočo napetost med Nemčijo in skandinavskimi državami. Razvoj političnega položaja v nordijskih državah v zvezi z njihovo podporo Finski slikajo v berlinskih krogih zelo črno. Vedno bolj jasno prihaja do izraza, da smatra Nemčija za edino sprejemljivo stališče, da se švedska in norveška ne vmešata v finsko-sovjetski konflikt ter da ne nastopita proti Sovjetski Rusiji. Pri tem grade v Berlinu svoje načrte na zadržanju švedske vlade, ki je docela v nasprotju z razpoloženjem vse švedske javnosti. Za čudo mnogo vodilnih švedskih politikov se zavzema za politiko intervencije v korist Finske. Med te spada tudi sloviti raziskovalec Sven Hedin, ki je sicer na glasu kot velik germanofil in ki je še nedavno obiskal Hitlerja in mu izrazil svoje občudovanje. Tudi med švedskimi prostovoljci, ki so odrinili na Finsko, je izredno mnogo članov najuglednejših švedskih rodbin, med drugimi rodbine škofa Soederbloma.

Poleg nedvoumnih svaril in groženj na naslov nordijskih držav je glavna ost nemške propagande naplerjena proti zaveznikom, katerim očitajo, da jim je podpora Finski le krinka, pod katero hočejo zaplesti v vojno-nordijske države in tako ustvariti novo fronto proti Nemčiji. Ta manevar naj prikrije tudi Društvo narodov, ki je že sankcioniralo vsako akcijo proti Sovjetski Rusiji. Ker pa Sovjetske Rusije zapadni vele-sili ne moreta direktno napasti, je vsa akcija zamišljena po sodbi berlinskih krogov v prvi vrsti proti Nemčiji. Sporedno s tem poziva nemški tisk vedno bolj odločno vse

neutrálne države, naj se dokončno izjavijo, kako stališče zavzemajo napram politiki Anglije in Francije, kajti Nemčija boče imeti popolno jasnost, ravnanje se po načelu: Kdor ni z nami, je proti nam!

Položaj skandinavskih držav

Pariz, 8. jan. br. Agencija Havas je objavila poročilo svojega amsterdamskega poročevalca, ki pravi, da se v Berlinu danes sestane vojni svet. Na seji bodo razpravljali o stališču, ki naj ga Nemčija v bodoče zavzame do neutralnih držav. Verjetno je, da bodo sprejeti zelo važni sklepi.

Narodnosocialistični tisk načeljuje kampanjo proti skandinavskim državam, ki naj bi po nasvetih iz Berlina ne dopustile, da Finska preko njihovega ozemlja dobivala pomoč iz tujine. Skandinavski tisk slej ko prej odločno zavrača te nasvete.

Neki nemški list je v svojem uvodniku te dni objavil, da spada Skandinavija v življenjski prostor Nemčije in Sovjetske Rusije. To je vzbudilo v skandinavskih državah še prav posebno pozornost in odpor. Norveški dnevnik »Aftenposten« se vprašuje, ali ni bilo morda kaj takega sklenjeno že v Moskvi, ter pravi nato: Naj bo stališče Nemčije in Sovjetske Rusije kakršnokoli, Skandinavija bo branila svoje življenjske interese. Skandinavske države imajo svoj življenjski prostor, a ta ne sega preko njihovih mej. Prav tako tudi nikoli ne bodo dopustile, da bi one same postale življenjski prostor kake druge sile.

Položaj Anglije v pomorski vojni

Angleški ukrepi proti nemški pomorski vojni postajajo vedno bolj učinkoviti

London, 8. jan. s. »Daily Herald« naveda, da se je v prvem tednu januarja potopila valed min in torpedov ena sama angleška ladja s samo 3000 tonami. List naglašja, da so se torej ukrepi admiraltete proti nemški pomorski vojni izkazali kot uspešni in da dajejo povoda za največji optimizem. Izgube preteklega tedna so najnižje od začetka vojne dalje. List pravi, da bo vladna kontrola nad trgovinskimi ladijskim prometom še bolj utrdila položaj Anglije v pomorski vojni.

Ogromne količine zaplenjenega petroleja

Pariz, 8. jan. s. (Havas). Angleške in francoske kontrolne postaje za vojno ti-hotapstvo so doslej zaplenile že toliko petroleja, namenjenega v Nemčijo da bi 50 dvomotornih bombnikov lahko 18 mesecev vsak dan letelo iz Nemčije v Anglijo in nazaj.

Žrtve min in torpedov

London, 8. jan. s. (Reuters). Angleški parnik »Towneley« (2900 ton) je včeraj zadel ob jugovzhodni angleški obali na mlinu in se potopil. Vseh 24 članov posadke je rešenih.

Ob škotski obali je zadel v soboto namo 8300 tonski angleški parnik »City of Marseille«. Ladja je bila težje poškodovana, vendar se jo je posrečilo spraviti v pristanišče. Pri nesreči je bil en indijski član posadke ubit, 13 pa ranjenih. Neko letalo je opozorilo rešne čolne, da so rešili nekaj članov posadke.

Pri Gibraltarju je v soboto trčila angleška ribiška ladja »Kingston Cornelian« z neko francosko ladjo in se potopila. Vseh 17 članov posadke je pri tem izgubilo življenje.

London, 8. jan. s. (Reuters). V nedeljo

Poljska postane nemški protektorat

Amsterdam, 8. jan. j. (Havas). Holandski list »Nieuws Vandaag« poroča iz Berlina, da nemška vlada izdeluje načrt, da se zasedeno poljsko ozemlje politično izpremeni v nekakšen protektorat po vzoru češkomoravskega protektorata.

Na drugem mestu poroča isti list, da si Nemčija želi čim hitro na vso moč prizadevati poživiti trgovinski promet s Sovjetsko unijo ter v to svrhu z vso naglico izdeluje načrt za poljskega ozemlja v smeri proti sovjetski meji, ter v smeri proti Rumuniji in Slovaški.

Nemške šole v poljskih krajih

Curij, 8. jan. br. »Neue Zürcher Zeitung« poroča da so narodno-socialistične oblasti pričele v poljskih krajih ustanovljati nemške šole. V Varšavi je bilo doslej ustanovljenih 17 nemških šol, a v kratkem jih bo še nadaljnjih 25. Listi pripominjajo, da se še ne ve, kdaj bodo odprte poljske šole.

Nova centralna vlada na Kitajskem

Tokio, 8. jan. br. Japonska vlada je imela danes zredno sejo, na kateri je načelno odobrila načrt, da se ustanovi nova centralna vlada na Kitajskem pod vodstvom Vangčangveja. Japonska vlada bo v bodoče odločno podpirala enotno vlado za vso Kitajsko. Po seji vlade je ministrski predsednik general Abe odšel na dvor, kjer je vladarju poročal o japonski politiki na Kitajskem. Neki v šji funkcionar zunanega ministruvstva pa bo že te dni odpotoval na Kitajsko, kjer se bo pogajal z Vangčangvejem ter zastopniki obeh sedanjih kitajskih pokrajinskih vlad za ustanovitev enotnega režima za vso Kitajsko, ki se bo opiral na Japonsko.

Švedski protest v Moskvi

Stockholm, 8. jan. s. (Reuters). Švedsko znanje ministruvstvo je vložilo pri sovjetski vladi oster protest, ker je v petek sovjetska mornarica brez svarila v Botniškem zalivu obstrlevala švedski parnik »Hendrick« in ga uničila. Sovjetska vlada je odgovorila, da bo incident preiskala.

Posadka »Columbusa« se vrača v Nemčijo

Tokio, 8. jan. s. Reuter. List »Asahi Shinbun« poroča, da je v soboto odpotovalo iz Los Angelesa 40 članov posadke potopljene nemškega 31.000 tonskega prekomornika »Columbusa« na neki japonski ladji v Nemčijo. Vračajo se domov preko Japonske in Sovjetske Rusije. Danes odide na isti način v Nemčijo druga skupna posadka 200 moč.

Srečno ušel podmornici

Rio de Janeiro, 8. jan. j. (Havas). Danes je prišel v tukajšnji luko angleški parnik »Highland Patriot«, ki je imel na svoji poti iz Anglije nevarne doživljaje, ki pa se je slednjič zanj srečno iztekla. Potniki pripovedujejo, da jih je kmalu po odhodu izpred Kanarskega otočja pričela zasledovati neka nemška podmornica, ki jih je slednjič tudi napadla. Podmornica je izstrelila proti angleškemu parniku tri topovske strele in dva torpeda, ki pa k sreči niso zadeli Angleški parnik je nato naravnal na nemško podmornico svoje obrambne topove, ki jih je imel na krovu in je nemško podmornico pregnal.

Poplave v Turčiji

Ankara, 8. jan. s. (Reuters). V Turčiji so nastale zopet nove poplave. Prizadeto je zlasti ozemlje okoli Smirne. Tudi v mestu samem so ogromne količine vode porušile več zgradb. Prometne zveze v mestu so deloma prekinjene, istokotni elektrini tok. O poplavih poročajo tudi iz okolos Bruse in Manise.

Nova italijanska podmornica

Rim, 8. januarja. AA. (Havas). Včeraj so spustili v morje v ladjedelnici v Tarentu novo italijansko podmornico »Rafale Tarentina«.

Zima

Dubrovnik, 8. jan. o. V preteklih dveh tednih sta mraz in burja povzročila mnogo škode po nasadih oranž in limon, ki so prav sedaj v cvetju in ki so bili po večini uničeni, ker je temperatura padla na 4 pod ničlo. Sedaj se je vreme naglo preokrenilo ter je toplo solnce zabilo na morje več neustrašenih kopalcev, ki jim prija toplota morja, ki je bile danes plus 14 C.

Zagreb, 8. jan. o. Danes je zviždal v Hrvatskem Zagorju in Medjunurju zopet hud mraz. Temperatura se je gibala okoli -15 C in še nižje.

V Zagrebu je bila v pretekli noči temperatura 14 pod ničlo, na letališču v Borongrafu pa celo -20 pod ničlo. Ves dan je bilo mesto v gosti megli.

Banjaluka, 8. jan. o. Poslednja dva dneva je bil v Bosanski Krajin zopet hud mraz. Temperatura se je gibala med 15 in 24 pod ničlo.

Izpopolnitev zagrebške pravne fakultete

Zagreb, 8. jan. o. S početkom novega proračunskega leta 1. aprila bo dobila pravna fakulteta zagrebške univerze dve novi katedri in sicer za pomorsko pravo ter za šeriatko pravo.

Poročila II. izdaje

Nemčija ne bo dala več mirovnih pobud

Vesti, da hoče Nemčija s posredovanjem Italije prirediti novo mirovno ofenzivo, so brez podlage

Rim, 8. jan. o. Glede na ponovne vesti iz francoskih in angleških virov, da namestnik Nemčija prirediti novo mirovno ofenzivo, objavljajo danes agencija Stefani poročilo iz Berlina, ki mu pripisujejo službeni značaj. To poročilo trdi, da smatrajo mednarodni nemški krogi vse vesti tujege tiska o nekakšnih pripravah terena za nove nemške mirovne pobude kot propagandni maneuver z namenom, da bi se v svetovni javnosti zbudil vtis, kakor da je Nemčija izprana in zato pripravljena za mirovno pogajanja. Poročilo prvi nadalje, da je Nemčija, potem ko je bila odklonjena znana ponudba za vzpostavitev miru, ki jo je 6. oktobra kancelar Hitler sporočil javno Franciji in Angliji, odločena nadaljevati vojno do končne zmage.

V zvezi s tem demantirajo italijanski listi vesti, da skuša Nemčija s pomočjo Italije pripraviti teren za mirovno akcijo in da bi imel zaradi tega maršal Göring v kratkem priti v Rim.

Večerno francosko

vojno poročilo

Pariz, 8. jan. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je objavilo naslednje 254. vojno poročilo:

Z zapadne fronte ni nikakih pomembnejših poročil.

Daladierova nezgoda

Pariz, 8. jan. br. Agencija Havas je nocoj objavila kratek komunikat, po katerem se je ministrskemu predsedniku pripetila manjša nesreča. Ministrski predsednik si je zlomil en členek na roki.

Pri Salli obkoljena sovjetska divizija

Helsinki, 8. jan. br. Nocoj so prišle iz srednje Finske vesti o novih uspehih finske vojske. Vse kaže, da bodo Finci tudi v bližnji Sali dosegli enak uspeh, kakor so ga pri Raati, jugovzhodno od Suomusalmija. Nekaj sovjetske divizije je že pred štirimi dnevi prešla v napad, toda Fincem je uspelo, da so jo obkolili od treh strani in sedaj se finski obroč okrog te divizije

muslimiju, javljajo druga poročila, da so bitka v enem ali dveh dneh končana.

Helsinki, 8. jan. s. (Reuter.) Med tem ko poročajo Finci o veliki zmagi pri Suomusalmiju, javljajo druga poročila, da so pri Salli še vedno v teku ogrobeni boji.

Na karelski zemeljski ožini so sovjetske čete izvršile danes več močnih napadov na finske postojanke, istotako tudi severno od Ladoškega jezera. Vsi napadi so bili pripravljeni z močnim topovskim ognjem. Sovjetske čete so skušale prodirati preko zamrzjenih jezer, kar pa jim ni uspelo. Nasprotno je Fincem celo uspelo, da so svoje položaje popravili.

Ždanov v nemilosti

Stockholm, 8. januarja. j. (Havas.) List »Stockholm Tidningen« potrdjuje vest, da je padel Stalinov najbližji svetovalec Ždanov v nemilosti. Na zadnjem zasedanju sveta komisarjev Ždanov je ni bil več navzoč kakor običajno. List pristavlja, da je Ždanov padel kot žrtev sovjetskega neuspeha na Finskem in trdi, da so bila sovjetska oblastva popolnoma trdnost prepičana, da bo sovjetska vojska zasedla vso Finsko že v začetku druge polovice decembra. Bili so že organizirani posebni odbori, ki jim je bila poverjena organizacija proslave sovjetske zmage nad Finsko.

Ameriška pomoč Finski

Washington, 8. jan. AA. (Reuter.) Ameriška vlada je obvestila Društvo narodov v zvezi z vprašanjem, kako misli pomagati Finski, da se bodo vse ameriške organizacije neposredno spopadle s Finsko glede zahtevane pomoči v materialu in moštvu. To noto je danes predal glavnemu tajniku Društva narodov ameriški poslanik v Bernu. Nota pravi med drugim: Vlada Zedinjenih držav je takoj v začetku sovjetskega napada na Finsko izrazila svoje zanimanje in simpatije za finski narod. V senatu je bil vložen predlog, naj se da Finski posojilo v znesku 60 milijonov dolarjev. Za ta denar naj bi si Finska nabavila vse potrebno za vojskovanje.

Kulturni pregled

Ali potrebujemo dve umetnostni galeriji? Vprašanje Narodne in Moderne galerije

Malo pred koncem minulega leta je imela Narodna galerija občni zbor. Ta formalna društvena prireditev je bila samo kroničnično zabeležena, dasi so se prav na tem običnem zboru obravnavala nekatera splošno zanimiva vprašanja. Delo Narodne galerije, njen pomen za našo kulturo, nje vzdrževanje in nje odnos nasproti Moderni galeriji, ki pravkar gradi svoj dom — to so zadeve, ki naj bi zanimale tudi širšo javnost.

Materialne skrbi Narodne galerije

Predsednik te pomenljive slovenske kulturne ustanove g. dr. Fran Windischer, čigar večstemu vodstvu in vztrajnemu prizadevanju gre predvsem hvala, da ni NG zašla v težjo krizo, v svojem poročilu dobro poudarja, da je razmah te ustanove komaj mogoče brez tvorne naklonjenosti lastnega naroda. Narod se mora zavedati, kaj ima v NG in da si brez nje ne moremo več misliti naše kulture in njenega središčnega mesta — Ljubljane.

»V sedanjem okolju mrtvih src pa je potrebna za likovno umetnost, prav kakor za druge naše velike kulturne ustanove, žilava in vztrajna potrpežljivost. Kar smo Slovenci s trudom pridobili, spoštujemo; kar našega že stoji, varujemo; zidamo dalje, četudi počasi in dopolnjujmo...«

Za tako delo je treba vodstva in sredstev. Vodstvo je že tu in sicer preizkušeno; prav govori g. dr. Windischerja je to odlično izpričal. Gre predvsem za sredstva, in v tem pogledu je položaj NG dokaj težaven. Vzemimo iz predsednikovega govora še tale pasus:

»Narodna galerija je po svojem ustroju društvo in so njeni lastni dohodki samo članarina, ki komaj zadošča za kritje tekočih stroškov enega samega meseca. Zbirke Narodne galerije seveda niso donosne, so samo nenadomestljive, dragocene narodno kulturno blago. Obstojeca galerija je sinteza; v nji so zbrane umetnine, ki so last Narodnega muzeja banske uprave, škofijskega ordinariata, Mestne občine ljubljanske in delno tudi zasebnikov. Sam Narodni dom je ogromna zgradba, katere vzdrževanje nalaga sedaj že višje stroške. Po stanju razmer je Narodni dom brez donosa in mora NG sama skrbeti za vzdrževanje te razmajane palače... Jasnno je, da v stanju stalnega pomanjkanja in zadreg delo ni lahko. Kvalitetne umetnine stanejo veliko denarja, pa tudi kulturne prireditve, kakor so velike razstave so pr nas zelo tvegane. Tako se je n. pr. skrbno pripravljena razstava bratov Subicev končala v gromotnem pogledu za NG prav nezadovoljivo. Zato nam je mogoče kupovati dela naših sodobnih umetnikov le v prav redkih primerih...«

Te materialne skrbi postajajo od meseca do meseca huje, tem bolj, ker NG ni varna niti pred davčnim vijakom. Popravljati, vzdrževati Narodni dom, pa upravljati velike zbirke — to je naloga, ki je presega moč in sredstva društva kakor je NG. Mogoča je samo ob subvenciji pa-bonine in ljubljanske mestne občine, ki pa ne zadošča več za toliko bremena. Po dolgem prizadevanju je bila NG priznana državna podpora, vendar je nje izpričilo še negotovo. Za obstojočo Narodno galerijo je vse to komaj dovolj, za nje razmah pa premalo. Treba je, da se tudi širša javnost zainteresira za položaj reprezentativne galerije slovenske likovne umetnosti in

da postane njena zadeva splošna zadeva našega kulturnega življenja.

Delo v letu 1939

Iz poročila tajnika prof. Šaše Šantla posnemamo, da je NG dala v minulemu letu svoje prostore za dve knjižni razstavi: italijansko in bolgarsko. Obisk njenih lastnih zbirk se je zmanjšal, delno zato, ker je bil zaradi vojnih razmer v svetu prekinjen tujski promet. Kljub temu je obiskalo zbirke 5948 oseb, večidel ob nedeljah, ko je obisk brezplačen. Med skupinami so tudi nekateri šolski razredi. Zbirke NG so se v zadnjem letu znatno povečale z gotinskimi, baročnimi in klasičnimi deli, pa tudi z novjšimi deli od bratov Subicev dalje. 18 del je prešla v dar (zlasti iz zapuščine pokojne članice dr. Kadivčeve), banska uprava je dala v shrambo in v razstavnice namene 12 del, 14 del pa je bilo nakupljenih, med njimi dela Berganta, Tomiča, Wolfa, J. Subica, I. Groharja, M. J. I. dr. v bodoče bo odbor skušal v mejah razpoložljivih sredstev izpopolnjevati vrzeli v historični zbirki, tako v gotskem delu, ki mu nedostaja freskantskega materiala v originalu in v kopiji, dalje v zbirki historičnega slikarstva in kiparstva iz štajerske, ter v predimpressionistični in impresionistični skupini. V programu ima razstavo Bergantovih del, ki jo pripravljajo dr. M. Marolt; ob tej priliki bi izšla monografija o Bergantu. Odbor je tudi poskrbel za varnost galerijskih zbirk v primeru vojne.

Narodna in Moderna galerija

Pred vzhodom v park »Tivol« so začeli graditi veliko poslopje, ki bo sedež Moderne galerije. Obstoj dve galeriji v Ljubljani je sam po sebi sprožil že sedaj vprašanje, kakšen bo delovni krog te in one galerije in ali se ne bo med njima razvila tista konkurenca, ki bi utegnila preiti v pretirane oblike, kakor je žal pri nas Slovincih navada. O vprašanju Narodne in Moderne galerije in njuni razmejitvi je pripravil izčrnejše načelno poročilo odbornik N. G., univ. prof. dr. France Stele, ki je predvsem poudaril, da mu ime Moderna galerija ni nič kaj všeč. Razložil je pomen besede galerija in njen razvoj v teku časa. Tudi po današnjem pojmovanju je galerija javna zbirka umetnin, ki so urejene zgodovinsko sistematski. Galerija je umetnostni muzej; gradivo, ki ga razstavlja, je po svojih vrednotah trdnostno utemeljeno in vsak razstavljen predmet ima nekako znanstveno določeno mesto. V galeriji sta nezdravljivi sodobna, aktualna, in borbeno umetnost in v svoji zgodovinski vrednosti ustaljena umetnost zgodovinskih dob. Narodna galerija v Ljubljani je nastala že v času, ko je bilo to vprašanje razločeno in je zato a priori programska, po svoje vzgledna galerija. Dejstvo pa je, da bo Narodna galerija samo tedaj zaokrožena in ustrezna svojemu pravemu namenu, če se bodo njene zbirke ustavile ob koncu impresionizma. Če bi to časovno določili, bi rekli, da smadajo vanjo umetniki do svetovne vojne. Ko bo prišla delovata Moderna galerija, se bo morala Narodna galerija omejiti na to zgodovinsko določeno dobo in bo lahko še dolgo izpopolnjevala svoje zbirke, preden bo v tej svoji zaključnosti kar moči popolna. Z Moderne galerijo dobi Ljubljana Umetnostni dom v pravem pomenu te besede. ustanovo, ki jo pri svoji sodobni kulturni aktivnosti nujno potrebuje. Z njo se bo nadomestil Jakopičev paviljon in raz-

bremenila Narodna galerija, ki bo lahko oddala vanjo oddelke povojne umetnosti, ker le-ta njen razvoj samo moti. Narodna galerija bo s časom razširila svoj krog na novo umetniško generacijo, kakor hitro ji bo mogoče priznati, da je njena smer zgodovinsko odigrala svojo življenjsko vlogo. Moderna galerija bo polagoma dobila značaj zgodovinskih dokumentov in njena po svoji vrednosti pred javnostjo preizkušena dela se bodo lahko oddajala v razširjeno Narodno galerijo, kar bo pomenilo zanjo končno priznanje in tudi odlikovanje za umetnike. Prof. dr. Stele je prepričan, da sta ob taki razmejitvi potrebni in koristni obe galeriji in da bosta lahko harmonično sodelovali pri razvoju in napredku slovenske likovno-umetnostne kulture.

Tako so se nekoliko razbistrila vprašanja bodočega delovanja Narodne galerije, ki bo v prihodnje še bolj kakor danes reprezentančni dom vseh ustaljenih vrednot slovenskega slikarstva in kiparstva. Prav zaradi tega ima njeno delo velik kulturni pomen in je vredno kar največje moralne in materialne podpore javnih činiteljev kakor tudi širši vrst našega naroda. Posebej b. bilo želeli, da bi se te kulturne ustanove spominjali premožni zasebniki, kadar sklepajo poslednjo voljo. Za vzgled naj nam bodo bratje Srbi s svojimi številnimi »zadužbinam«, ki pričajo o kulturnem idealizmu in pozitivnosti preprostega srbskega človeka.

Zapiski

Božične priloge geografskih dnevnikov so tudi letos prinesle mnogo zanimljivih prispevkov političnega, zgodovinskega in kulturnega značaja. Slovensko kulturno življenje je upoštevala samo »Pravda«, ki je priobčila v okviru serije člankov o vojni in njeni problematiki prispevek B. Borka »Rat u savremenoj slovenačkoj proz«. Igralka ga. Ida Pregarc je objavila svoje spomine na slovensko gledališče v Trstu in sicer v zvezi z dvajsetletnico po-ziga Narodnega doma. Članek je opremljen z nekaterimi ilustracijami. Ne »Politika« in ne »Vreme« nista prinesla nobenega članka iz slovenske kulture. Zabeležiti je treba samo sestavek dr. Nike Zupaniča v »Politiki«: »Bela Srbija« i »Bela Hrvatska«.

SPORT

Še o klubskih tekmah smučarjev

Tekme I. SSK Maribora

Maribor, 8. januarja. Zimskosportni odsek prvega pionirja zimskega sporta v Mariboru, agilnega ISSK Maribora je izvedel večeraj v Ribnici na Pohorju svoj klubski dan. Vreme je bilo prireditev izredno naklonjeno. Ko so številni tekmovalci in gledalci prihajali na start za tek na 12 km, je bilo solnce prisijalo izza meglice. Proga je bila izpeljana tako, da so tekmovalci dvakrat presmučali isto progo, katere start in cilj je bil sredi Ribnice. Prisotni so tako lahko sledili borbi za mesta med tekmovalci. Prvenstvo si je zopet priboril znani reprezentant Fanel v dobrem času 49.43. Zelo dober je bil Legvart, ki je v času 52.33 zasedel drugo mesto. Hud konkurent mu je bil Subić s časom 53.08. Simičič se je »zamazal« in prišel četrti v času 56.250.

Ob 13. so bila tekmovalna v slalomu. Proga je merila čca 220 m z 50 m višinske razlike in je imela nekaj zelo težkih mest. Izpeljana je bila po Skočitremu travniku. Pred velikim številom gledalcev je zasedel prvo mesto znani vratar ISSK Maribora Marguč v skupnem času 1:12.6 II. je bil spet nogometša Več v 1:13.6; III. neumorni Fanel v 1:18.3; IV. okretni Osterman v enakem času; V. talentirani Burnik v 1:34.9. Najboljši čas je dosegel izredno sigurni Stante (1:08.5), ki pa je v drugem teku po nesreči izpregledal vrata in so ga morali zaradi tega diskvalificirati. Po končani konkurenci je nekaj tekmovalcev skušalo izboljšati svoje čase, pri čemer je Marguč postavil z 32 sek. najboljši čas dneva.

Tekmovalna so bila pod vodstvom načelnika z. o. odseka Goluboviča, ki so mu pomagali Purkelc, Bergant in še nekaj članov, brezhibno organizirana in potekla tudi brez nezgod. Snežne razmere so bile prav ugodne, le na nekaterih mestih je bilo skoraj premalo snega. Zdravniško službo je iz prijaznosti vršil domači zdravnik dr. Šober ki za srečo ni imel prilike za intervencijo. Prireditvi je prisostvoval tudi predsednik MZSP g. Zoržut, ki se je o tekmah, izrazil zelo laskavo.

Večina članstva, ISSK Maribora, ki je tekmovala, se je udeležila tečaja v smučskih skokih, ki ga je na novi, izredno posrečeni skakalnici vodil savezni trener g. Pribošek iz Ljubljane. Doseženi uspehi tečajnikov so nad vse pričakovane. Simpatični in izvrstni trener je ocenil novo skakalnico, katere svečana otvoritev bo 14. t. m. za iz-

Slovenska knjižnica o Poljski. V založbi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani je pravkar izšla 68 strani obsegaajoča knjižica z naslovom »Poljska, njena zgodovina in njen duh«. Izšla je v novem tragičnem obdobju poljske zgodovine z namenom, da slovenskega čitatelja pouči o preteklosti in o duhovnem značaju težko preizkušene poljskega naroda. Knjižico so sestavili dr. Tine Debeljak, dr. Rudolf Mole in dr. France Stele. Namesto uvoda je Debeljakov prevod uvoda iz Mickiewiczove nesmrtnes pesnitve »Pan Tadeusz«. Dr. T. Debeljak je obdelal značilna poglavja iz stare poljske zgodovine, dr. R. Mole pa do bo propadanja (do tretje delitve Poljske). Nadaljnje poglavje, prispevek istega pisca, ima naslov »V boju za svobodo« in opisuje revolucionarne in vojaške poskuse osvobodjenja ter položaj poljskega naroda od napoleonskih časov do svetovne vojne. O obnovljeni Poljski (1918—1939) piše F. Stele, ki na kratko označuje tudi poljsko kulturo v preteklosti in duhovno kulturo sodobne Poljske. Ob koncu je zemljeplni pregled poljske republike, namesto epiloga pa je T. Debeljak prevedel vzpodbudne izjave Montalemberta, Padarewskega in sedanjega papeža.

»Matica Rada«, časopis za znanstveno organizacijo dela, je priobčila v številki 8—10 aktualni uvod dr. Bogumila Vošnjaka »Državna kontrola cen«, dr. Iv. Zmavc objavlja besedilo svojega predavanja o znanstveni organizaciji socialnega življenja, ki mu sledi članek »Sveti Sava prvi pobornik organizacije rada«. V zvezku so še članki: Jovana T. Markovića »Mir na Sredozemskem morju«, Slavka L. Širščevića »Evropski rat i linjska služba u našoj pomorskoj plovidbi«, M. Agapova »Izbor poziv«, dr. I. Viteza »Privredni plan za našu topioničnu i rudarsku industriju in karakteristična razprava dr. VI. Dvornikovića »Jesu li Jugoslaveni ten narod?« Med ocenjenimi knjigami je tudi Kerendčeva razprava o zemljiških odnosih v Jeruzalemskih gorah, prav kakor je med zapiski zabeležena razprava o vprašanju slovenske standardizacije testov na petem pedagoškem tečaju v Mariboru. »Matica Rada« urejuje naš rojak dr. Bogumil Vošnjak, ki organizira prizadevanja za znanstveno organizacijo in načrtno sistemizacijo javnega in zasebnega dela v Jugoslaviji.

v tisočih in tisočih, in prav gotovo bo tudi to pot rado prišlo pogledat naše skakače na smučeh. Ker ima LZSP mnogo skrbni za svoje tekmovalce, denarja pa — kakor nobena organizacija pri nas — nobenega, bo pri tej skakalni tekmi pobiral majhno vstopnino, in sicer po din 5 in din 2. Gotovo ne bo nikogar, ki bi ne hotel dati tega majhnega prispevka, da podpre stremženja in prizadevanja naših najbolj idealnih delavcev v sportu.

Razpis

drž. prvenstva v klasični kombinaciji v Bohinju v dnevih 20. in 21. t. m.

JZSS razpisuje državno prvenstvo v klasični kombinaciji v dneh 20. in 21. januarja v Bohinju. Tek na 18 km se vrši v soboto dne 20. januarja popoldne. Skoki za kombinacijo pa v nedeljo 21. januarja dopoldne. Po končanih skokih in inž. Hanse-novi skakalnici za kombinacijo se vršijo še propagandni skoki.

Opozarjamo vse klube, da prijavijo svoje tekmovalce na predpisanih tekmovalnih prijavnicah do 16. januarja. Prijavnine ni. Tekmovalce za propagandne skoke ni treba prijaviti na prijavnicah, temveč samo na klubskih uradnih tiskovinah. Ipravico prijave imajo vsi pri Savezu verificirani tekmovalci, tekmuje se po saveznih določilih v razredih, tako za tek kot za kombinacijo. Propagandni skoki niso v razredih, klubi lahko prijavijo poleg seniorjev tudi bolj rutinirane juniorje, imeti pa morajo zadostni treninge na inž. Hanse-novi skakalnici.

Vodstvo tekme bo od 18. januarja dalje v Bohinju pri Sv. Janezu. Točen čas starta za tek se bo objavil naknadno.

Darila: prvi in drugi v kombinaciji prejmeta darila, tretji plaketo. Prvi v teku darilo, drugi in tretji plaketo. Prvi trije tekmovalci v drugem in tretjem razredu prejmejo plakete, ako jih je prijavljenih najmanj 6 od vsakega razreda. V primeru, da je manj prijav v enem razredu, bo vodstvo nagradilo samo dva tekmovalca.

Nadalje se opozarja klubi, da pravčasno rezervirajo prenočišča in prehrano, za kar naj se obrnejo direktno na Smučarski klub Bohinj, kateremu je Savez povelil izvedbo tega tekmovanja.

Savez si pridržuje pravico izpremembe tega razpisa.

Druga finalna tekma za zimski pokal 1939 je bila večeraj med Jugoslavijo in sarajevsko Slavijo v Beogradu. Tekma se je končala neodločeno in brez gola 0:0. Ker je Jugoslavija prvi dan zmagala s 5:1, si je tako ona osvojila zimski pokal JNS za leto 1939.

Nogometno moštvo Železničarja iz Maribora je v nedeljo gostovalo v Varaždinu. Mariborska enajstorica je odigrala prijateljsko tekmo z ligastičkim moštvom SK Slavije. Kljub temu, da so Mariborčani nastopili brez štirih najboljših igralcev (Antoličiča, Turka, Ronjaka in Lešnika), so vendar dosegli časten izid 3:4 (1:2).

SK Železničar je priredil svojo klubsko smučarsko tekmo v Radvanju pod Pohorjem. Tekme se je udeležilo v juniorski in seniorski kategoriji okoli 30 tekmovalcev. Na progi 10 km je zmagal pri seniorjih Herić v času 46:11. Krajčič je bil drugi, Horvat tretji. Pri juniorskih skupine C je dosegel prvo mesto Kramarič v času 49:15, drugo Karlin, tretje Kuhar. Pri juniorskih skupine B pa je zmagal Černeck v času 56:12.

Ilirija (atletika sekcija). Drevi ob 18.15 sestaneč članov s predavanjem, trenerja g. Kleina. Udeležba obvezna. Sestanek bo v klubskem lokalu nad kavarno Evropo, Tyrševa 15/I. Poravnajte članarino din 2. za mesec januar. Obenem se sprejemajo novi člani. Na predavanje lahko pridejo tudi člani ostalih klubov. Teh. referent.

DKSK »Edinstvo« ima svoj II. redni občni zbor v soboto dne 13. t. m. ob 20. v prostorih gostilne »Stara šola« na Celovski c. 101 z običajnim dnevnim redom. V primeru nesklepnosti bo občni zbor pol ure pozneje z istim dnevnim redom. — Klub ima široko sejo v sredo 10. t. m. ob 19. v gostilni pri »Francju«, Celovška c. 111. Vsi odborniki obvezno.

Kolesarska podzveza v Ljubljani vabi vse svoje odbornike na sejo, ki bo drevi ob 19. v prostorih kavarne Vospernik. Predsednik.

LZSP. Trening v skokih na skakalnici v Mostecu se prične danes v torek ob 14.30. Trening vodi g. Šramel.

Smučarski klub Ljubljana. Vse skakače — tudi začetnike — obveščamo, da se prične trening na Mostecu danes v torek ob 14.30. Trening vodi g. Šramel.

Neorganizirane smučarje iz Ljubljane in okolice, ki se zanimajo za tekmovalno smučanje v smuku in slalomu, vabimo, da se prijavijo Smučarskemu klubu Ljubljana. Če bo dovolj udeležbe, pričnemo s tečajem v okolici Ljubljane; za veliko noč pa je v načrtu tečaj na Lipanci.

Iz Ptuja

J— Koncertni večer. V sredo zvečer so priredili ljubljanski visokoličji v prostorih Glasbene Matice lepo uspešni koncertni večer v okviru narodno-obrambenega dela. Koncert je bil prav dobro obiskan in so akademiki ob posameznih točkah želi mnogo odobravanja.

R A D I O

Torek 9. januarja

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 12: Mojstri harmonike (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 18: Vesele češke popevke (plošče). — 18.40: Poslanstvo mladine v našem času (dr. S. Gogala). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Dvojakova opera »Rusalka« (simf.-plošče). — 20.20: Finžgarjeva igra »Dekla Ančka« (člani rad. igr. družine). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za oddih igra radijski orkester.

Beograd 18.20: Ruske pesmi. — 19.40: Narodna glasba. — 20.20: Pester glasbeni spored. — Zagreb 20: Pester spored iz Narod. gledališča. — 22.15: Plesna muzika. — Sofia 18: Laha in plesna muzika. — 20: Božični koncert. — 21: Ruske romane. — 21.30: Laha glasba. — Dunaj 15: Koncert. — 19.15: Pester spored. — 20.15: Operni odlomki. — 21.30: Koncert solistov. — 24.10: Nočni koncert. — Berlin 20.15: Zborovsko petje. — 21.15 Orkestralni koncert. — 22.20: Godalni kvintet. — 24.10: Nočna oddaja.

V Mostecu bodo skakali na smučeh Prihodnjo nedeljo bodo Ljubljanačani lahko gledali smučske skoke v neposredni bližini mesta

Ljubljanska zimskosportna podzveza nam je poslala v objavo naslednji razpis:

Ljubljanska zimskosportna podzveza razpisuje za nedeljo 14. t. m. ob 15. medklub-ske skakalne tekme na skakalnici v Mostecu.

Pravico starta na tej tekmi imajo vsi verificirani seniorji, v juniorski skupini pa tudi neverificirani juniorji. Prijavnine ni. Prijave sprejema tehnični referent LZSP g. Franc Šešelj, Ljubljana, Okrožni urad za zavarovanje delavcev.

Prvi trije v vsaki skupini bodo prejeli častna darila. Tekmovalo se bo po pravilniku JZSS.

Precej let je že minilo — morda jih je že 10 ali še več — odkar v Ljubljani nismo imeli toliko zime, da bi bila kakršnakoli smučarska prireditev izvedljiva v neposredni bližini mesta. Čeprav je na južni in zapadni strani Ljubljane mnogo prikladnih vzponov in sta bili za smučske skakače že od nekdaj pripravljene dve prav dobri skakalnici, je vendar minevala sezona za sezono skoraj brez snega in seveda brez prireditve. Morda je za dan ali dva ostalo nekaj belega vzorca za najbolj marljivo, potem pa je spet prišel juj v Ljubljana ter njena okolica nista bili več beli...

Letos je ta slika nekoliko lepša! Kdor med tednom ne utegne zapustiti mesta, ali kdor za svojo udeležbovanje na belih poljanah nima izbranega prav posebnega terena nekeje na Gorenjskem, ta se lahko v teh dnevih odobira nasmuča skoro pred domačim pragom. Šač nudita Rožnik in Golovec v teh dnevih silko kakor prava smučarska terena in sta od jutra do večera polna navdušenih prijateljev belega sporta.

Razumljivo je, da hočejo to vremensko ugodnost izrabiti tudi naši klubi in naše zimskosportne organizacije. Ne samo, da tekmovalcem ni treba odhajati na dolgo in zamudno pot zdoma in lahko pridejo na start brez potovanja po železnici in brez prenočevanja po tesnih prostorih, ki so ponavadi določeni zanje na kraju vsakega tekmovalja, ta neposredna bližina kraja prireditve ima še to dobro stran, da lahko privabi na tekme večje število sportnega občinstva, ki sicer vsaj v množicah, nima možnosti, da bi si ogledalo večjo smučarsko prireditev. LZSP je prvi spregledal vse te dobre strani takšnega aranžmaja in je zato za prihodnjo nedeljo sklenil izvesti skakalno prireditev na oni skakalnici na zapadni strani Rožnika. Naše sportno občinstvo oni kraj že dobro pozna z raznih motociklističnih tekmah, kamor je prihajalo

Kako prisegajo vojaki

V Angliji, Nemčiji, Italiji, Rusiji in Finski — Francija srh ne pozna vojaške prispege

Vojaške prispege se v različnih državah zelo razlikujejo vsaj po besedah, če ne po smislu. Angličani vojaki pravi ob sprejemu v armado: »Prisegam v imenu Boga Vsemogočnega, da bom pokoren in zvesti podložnik Njegovemu Velicanstvu kralja Jurija VI., njegovih dedičev in naslednikov in da bom kot vojak, ki izpolnjuje zvesto svoje dolžnosti, vedno poslušno in vestno ravnal, nadalje da bom Njegovo Velicanstvo, njegove dediče in naslednike, čast in krono branil zoper vse sovražnike ter da bom izvrševal vsa povelja Njegovega Velicanstva, njegovih dedičev in naslednikov, častnikov in vseh drugih predstojnikov. Tako mi Bog pomagaj.«

Z malo drugačnimi besedami zatrjuje nemški vojak svojo pokorščino: »Prisegam pri Bogu to sveto prispego, da bom brezpogojno pokoren vodji nemškega rajha in ljudstva, Adolfu Hitlerju, vrhovnemu poveljniku oborožene sile in da hočem biti kot pogumen vojak pripravljen, da za to prispego vsak trenutek zastavim svoje življenje.«

Krajša je prispega holandskega rekruta: »Prisegam zvestobo kralju, poslušnost zakonom in podrejenost vojaški disciplini. Bog mi pomagaj!«

Italijanski novinci prisegajo takole: »Prisegam zvestobo kralju in cesarju ter njegovim kraljevim naslednikom, nadalje da bom iskreno izvrševal državne zakone in da bom dolžnosti vojaškega stanu v

skupno dobrobit kralja in domovine pokorno in vestno izpolnjeval.«

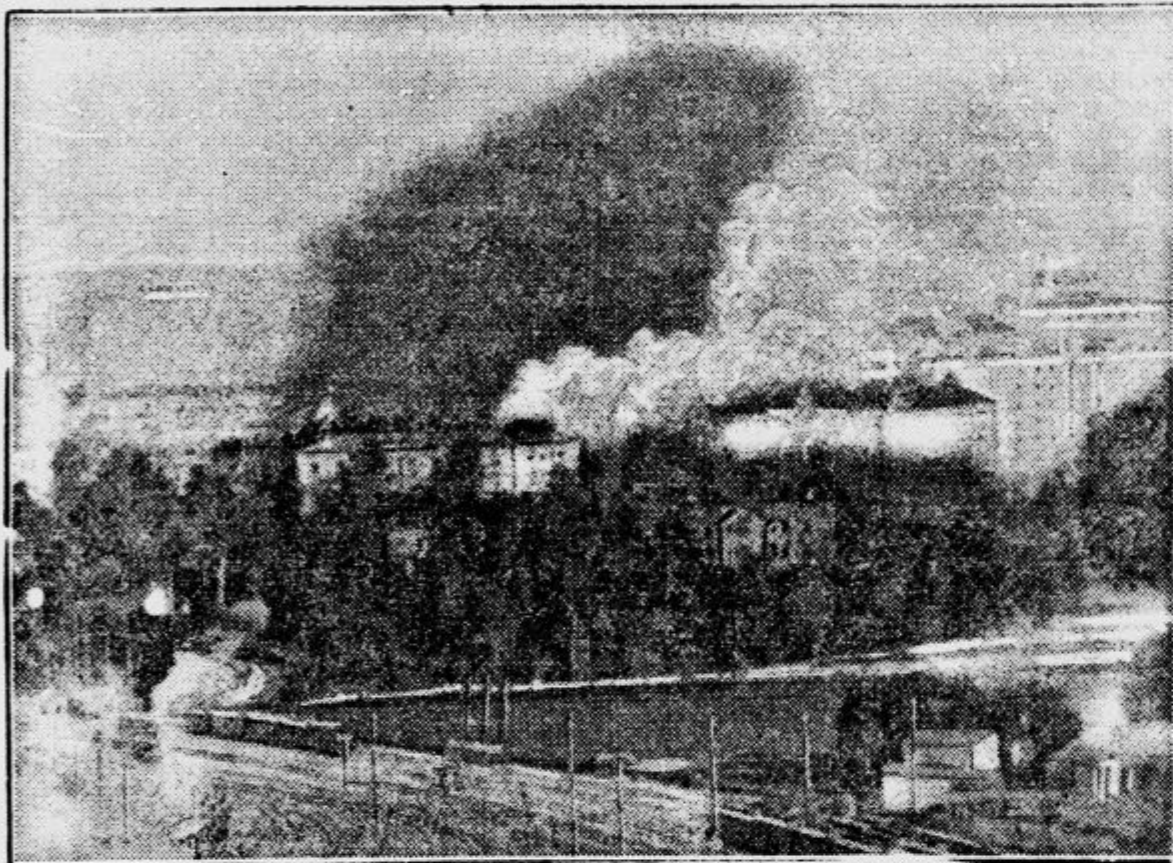
Malo neobičajno formulo prispege si je izmislila Finska za svoje vojake. Ta prispega pravi med drugim: »Če bi kakor koli zvedel, da se nekaj pripravlja, kar stremi za tem, da bi razpihalo kakšno revolucijo ali spremembo kakšne vladne oblike ali državne ustave, tedaj bom o tem takoj poročal. Nikoli ne bom ravnal proti mojim službenim dolžnostim, niti iz razlogov sovražstva ali svaštva ali prijateljstva ali ljubosumja ali strahu in tudi ne zavoljo kakšnih darov.«

Sovjetska Rusija si hoče vojake privržati spet s to formulo: »Prisegam, da bom s častjo izvrševal svoje dolžnosti. Prisegam stalno in trdno pokorščino in izpolnjevanje povelj voditeljev države delavcev in kmetov.«

Zanimivo je, da ena najbolj militarističnih držav, Francija, sploh ne pozna prispege novincev. Tam berejo mlade vojake in visok častnik j m spregovoril o vojaških dolžnostih. Svečanost se zaključuje z marseljsko Ta način menda bolj drži. V Španiji pa je stopilo s simbolično dejanje na mesto prejšnje prispege kralju: novi vojaki korakajo pod dvema prekrizanimi zastavama, ki jih držita dva častnika.

Izmed neevropskih držav si je Japonska izmislila najenostavnejši način prispege: vsak rekrut se podpisuje pod listino, ki našteva vse vojaške dolžnosti.

Pristaniško mesto Viborg

na Finskem o priliki napada sovjetskih bombnikov

Mikrofon na bojišču

Ameriški novinar na Finskem

Kakor poroča dopisnik stockholmskega lista »Tidningen«, ki opazuje boje na karelijski fronti, se je pojavil tudi pred poveljujočim generalom finske vojske nekoga odseka te fronte zastopnik ameriške radijske družbe Broadcasting Corporation, in mu izrazil željo, da bi zvedel ta večer neposredni radijski prenos v Zedinjene države, da bi ameriškim poslušalcem po-

dal čim jasnejšo in nazornejšo sliko bojnih operacij na karelijski fronti. Mikrofon so potem namestili tik neke tiskalne baterije, ki je proti polnoči oddala več salv proti ruskim črtam. Ruska artiljerija je odgovorila isto tako z več salvami, med tem ko je istočasno ruska pehota prešla v napad. Ruske čete so ustavili pred finskimi črtami.

Požrtvovalen švicarski zdravnik

V borbi proti gorčičnemu plinu

Vzglede velike požrtvovalnosti je podal švicarski zdravnik Le Locle. Na javnem tečaju, ki naj bi slušatelje poučil o negi ranjenecov, je predaval o strašnih posledicah poškodbe z gorčičnim plinom. Da bi poslušalcem nazorno pokazal učinek tega strupenega plina, si je v levo podkohtje sam vbrizgnil nekoliko kapljic gorčičnega plina in ga pustil, naj vpija pol ure.

Ohranite mirno kri!

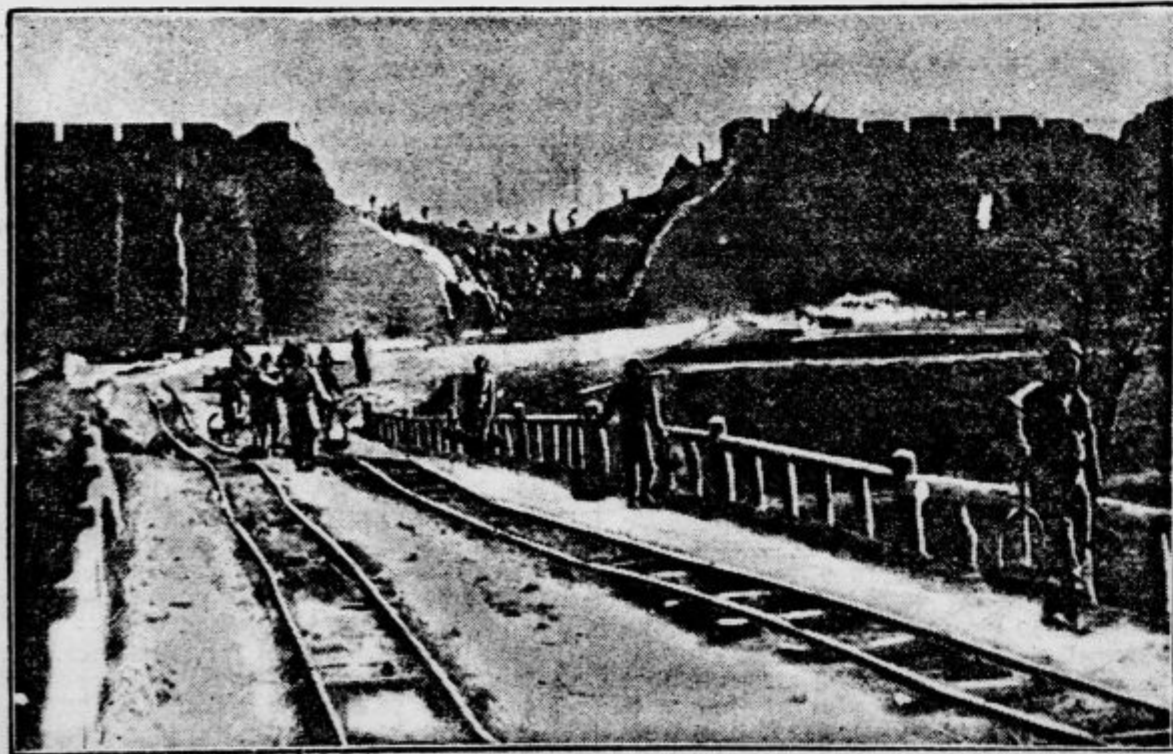
Kadar se človek razjezi, ne ostane razburjenje brez vpliva na funkcije v njegovem organizmu. Prebava se mu poslabša, nastopi glavobol in kri pride v nepravilen obtok. Nervozni bolniki dobe često tudi temperaturo. Časih seže ta reč tako daleč, da hoče želodec izbijati hrano ali pa je noče sprejeti. Vse to kaže, da moramo biti zelo previdni in ne se vdajati razburjanju za vsako malenkost.

Čez pol ure je začel s protivnimi ukrepi. O različnih štadij z zdravljenja so napravili fotografske posnetke. Šele čez šest tednov je roka prilično ozdravela. Zdravnik pa ni bil zadovoljen s prvim poskusom, napravil je drugega. Spet si je vbrizgnil strašnega vojnega plina, a z zdravljenjem je začel takrat takoj. Rana je postala tako manj nevarna in tudi ozdravitev je bila prilično hitra.

Zelene ceste

Vozaki, ki vozijo v svetlih dneh po svetlo sivih cestah, se pogosto pritožujejo, da jih bole oči. Proti temu zlu so našli pripomoček v Teksasu, ki je podoben zelenkastemu tlaku, s katerim se ponošajo nekatere ljubljanske ceste. V asfalt avtomobilskih cest polagajo tam zeleno kamele, ki je očem zelo prijetna.

Japonci podirajo kitajski zid

Japonski vojaki odnašajo mestno obzidje Peipinga ali Pekinga. Zid je star nad 500 let, ter je 12 m visok in 15 m širok

Rjepinov muzej na Finskem

Moskovska umetnostna akademija je poslala kom sijo strokovnjakov na posest velikega ruskega slikarja Rjepina v Kuokkala na Finskem, ki so jo zasedle sovjetske čete. V tem kraju ob finski obali je l. 1930. umrl slikar prebri tri desetletja svojega življenja. Ustvaril je tu svoja najpomembnejša dela.

Sovjetska komisija je našla pri pregledu celo vrsto dosle neznanih Rjepinovih del, med njimi »Puška na obali Neve«, »Petr Velikega v samostanu« in »Avtoportret«. V arhivu so našli nad 8000 kosov korespondence in rokopisov. Posest so sprejeli v Rjepinov muzej in ga zročili v varstvo umetnostni akademiji.

Reden letalski promet preko Atlantika

Družba Panamerican Airways sporoča, da bo s 1. aprilom uvedla vsakdanji zračni promet z Evropo preko Atlantika. Družba American Export Airlines je z družbo United Aircraft sklenila pogodbo za dobavo treh velikih vodnih letal, ki bodo obratovala na tej progi. Veljala bodo 2 milijona dolarjev. To bodo tromotorna letala, ki bodo iz Zedinjenih držav letala v Rim. Vmesni pristanki bo v Lizboni. Vsako letalo, ki je tipa Sikorskega lahko sprejme 17 potnikov, posadka pa bo štela 11 mož.

Vojne knjižnice v Ameriki

Amerika ima že več knjižnic in zbirke, ki se nanašajo samo na svetovno vojno. Začela pa je zbirati gradivo, ki se tče sedanje vojne. Tako je osnovala »Hoover War Library« v Kaliforniji takšno zbirko in Yaleovo vseučilišče se je obrnilo na vsa ameriška poslatništva ter bive svoje vojne, ki se mudijo v vojnočih se državah naj bi zbirali zanj rokopisne in tiskane proizvode, uradnega ali drugega značaja, ki se nanašajo na vojno. Posebno važnost polaga na dnevne objave, razglase, lepake, propagandno literaturo in letake, ki jih izdajajo vojaške ali civilne oblasti, družbe ali zasebniki. Poziv omenja tudi letake, ki jih mečejo letala, ker ti letaki kmalu izginejo in jih zbiratelji težko dobe.

Če se ne veš, zdaj izveš

da se umivanje v mlačni vodi izplača tudi zaradi tega, ker se na ta način porabi manj mila;

da dobi kava, segreti preden se zmelje to zrna, boljši aroma;

da lipovec popolnoma dobro nadomestuje ruski čaj, ker je cenejši, povrh tega pa delj časa greje in ne zapira človeka;

da se mudi bivši španski kralj Alfonso XIII. že od novega leta v Neaplju, od koder pojde v Rim, kjer bo sprejet od državne in cerkvene poglavarja;

da so namerili te dni v Bolgarijo do 30 stopinj mraza;

da je holandski inženir Driessen zgradil tip novega letala, ki lahko preleti 12.000 km brez vmesnega pristanka;

da vlada v ameriški letalski industriji ogromna konjunktura. Računajo, da znašajo naročila trenutno nad 550 milijonov dolarjev.

Odstop angleškega vojnega ministra

Tik pred zadnjimi prazniki je izvedel angleški min. predsednik Chamberlaina rekonstrukcijo londonske vlade. — Najvažnejšo spremembo pomenil odstop dosedanjega vojnega ministra Horre-Bellisha, energičnega reorganizatorja angleške vojske v zadnjem času.

Pomen Finske za Rusijo

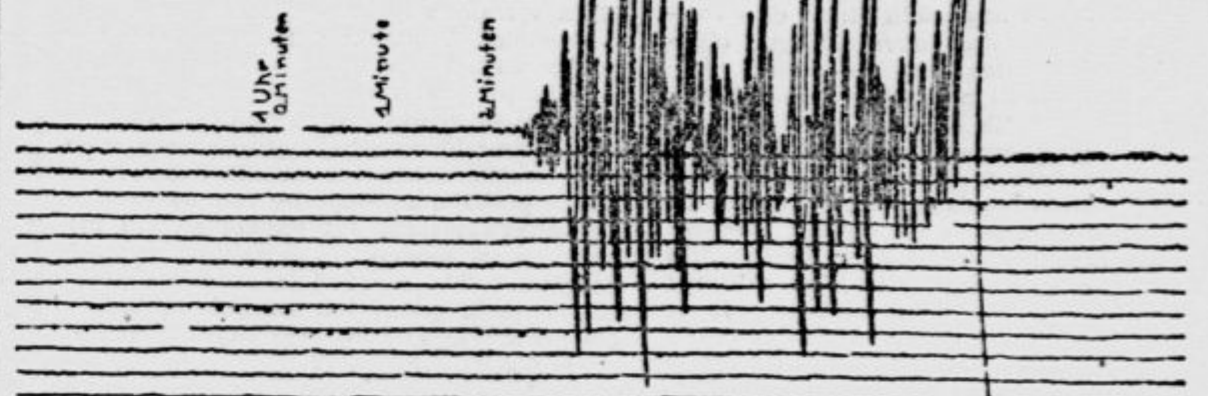
Bivši francoski minister za zrakoplovstvo Pierre Cot objavlja v pariškem dnevniku »L' Oeuvre« članek, ki je zbudil po vsem svetu velikkansko pozornost. Med drugim pravi:

»Južna Finska z Aalandskim otokom je ovira ruskega razvoja in vpliva na Baltiku. Neke nemški vojaški list je lani zapisal, da ima Rusija v Baltičnem morju veliko mornarico, toda zelo malo obale. Če se Rusiji po sporazumu z baltičnimi državami posreči dobiti na svojo stran še Finsko, bo s tem postala nesporna gospodarica v Baltiku. To bi istočasno pomenilo, da je popolnoma zavarovala Leningrad in Kronštad ter se ji ni več treba bati za usodo teh dveh mest tudi od stran Nemčije. To bi nadalje pomenilo, da bi Rusija lahko kontrolirala nemške luke, ki jih zdaj ne

Diagram turškega potresa

GEODATISCHES INSTITUT POTSDAM.

1939. DEZEMBER 27

Takole so zabeležili strahovit potres v Turčiji potresomerni aparati geodetskega zavoda v Potsdamu pri Berlinu

Strahote potresa v Turčiji

Samomorji iz obupa — Taborišča na cestah — Ljudje pod razvalinami

Iz Erzincjana je prispel v Ankaro prvi rešilni vlak s sto osebami, ki so dobile pr potresu težke poškodbe. Po poročilih funkcionarjev, ki so spremljali ta vlak, objavljajo turški listi nove podatke o strahotah v prizadetem ozemlju. Polkovnik Said Terkan poveljnik erzincjanske garnizije je izjavil, da je po njegovi cenitvi izgubilo življenje devetdeset odstotkov prebvalcev tega mesta. Izmed vojakov so se rešili samo tisti, ki so bili ob času potresa na prostem na straži. Doživljaj je nepopisne prizore in v del, kako so številni ljudje izvršili samomor, ko so bili priče smrti svojih družin, ki jim niso mogli pomagati.

Preživelci prebivalci Erzincjana taborijo navzlic ledenemu mrazu in visokemu snegu na cestah. Naokrog je tolko trupel, da se je bati epidemije. Računati je tudi s tem, da so še neštene osebe pod razvalinami žive. Izpod razvalin so rešili n.

štiri osebe, ki so zavoljo gladi jedle za zemljo. Mlad možki, ki so ga pripeljali s vlakom, se je onesvestil, ko je zvedel, da je vsa njegova družina, devet oseb, izgubila življenje.

Inženir Ull, ki je po katastrofi kot prvi dospel v Erzincjan, pripoveduje: »Dospel sem v mesto štiri in dvajset ur po nesreči. Vsa poslopja brez izjeme so porušena, vso povsod je gorelo. Ozračje je bilo napolnjeno s krik in jadicovanjem, nihče pa ni mogel pomagati. Vsi zdravniki so ležali mrtvi pod razvalinami in tisti, ki so ostali živi, so izgubili glavo. Edinega vladnega uradnika, ki je ostal razen guvernerja žv, in to je bil načelnik mestnega sveta, so našli nagega in popolnoma zmešanega, ko je bledel med razvalinami. Na žalost moram domnevati, da je večina preživelih med tem zavoljo snega in mraza tudi izgubila življenje.«

Mraz na bojišču

Na finskem bojišču se odigrava boj v povprečnem mrazu 30 stopinj pod ničlo. Finski vojaki morajo zaradi tega kuriti ognje, da se ob njih vsaj malo ogrejejo

Mraz v jedilni shrambi

Nasveti gospodinjam za zimski čas

Ker si želimo v jedilni shrambi svežega zraku in puščamo njeno okno zato odprto, se nam v mrzlih dneh lahko zgodi, da živila v njej zmrznejo. Zavoljo tega pa še ni potrebno, da bi jih smatrali za pokvarjena. Treba je samo vedeti, kako naj to zmrznjenost odpravimo.

Če zmrznjeno meso prenesemo v isto tako hladno, a ne ledeno mrzel prostor, da se samo otaja, nato ga uporabimo najbolje kot pečenko. Osoliti za smemo tik preden je skuhamo ali pečeno. Skuhano ali pečeno meso, ki je zmrznilo, naj ostane potem, ko se je otajalo hladno, kajti če ga še

enkrat pregrejemo, dobil lahko zelo plehek okus.

Nasprotno pa moremo kuhano sadje in zelenjavo, ki sta zmrznila, potem ko smo ju otajali v vodi, še enkrat prekuhati. Vendar ju moramo čim prej porabiti, ker se kmalu pokvari.

Če jedilni shrambi preti mraz, tedaj vzamemo iz nje vse napolnjene steklenice in jih prenestimo v drug, toplejši, a ne »pretopele« prostor. Steklenice bi drugače počila.

ANEKDOTA

Mlad zdravnik je slovitemu ameriško-mu dramatu ku O'Neillu predložil svezek pesmi s prošnjo, da bi ga pregledal.

O'Neill se je začudil: »Kaj poleg svojega poklica še pišete?«

»Ah, samo zato, da bi čas utrl,« je menil mladi moški sramežljivo.

»Ali nimate za to nobenih pacientov?« je vprašal dramatik suho.

SAK DAN ENA

»Kaj pa moram kihiniti!«

(»Hus ljeme«)

Kaj pravi o tem Pierre Cot, bivši francoski minister za letalstvo

more kontrolirati Anglijo. Po svoji volji bi Rusija lahko dovolila Nemčiji morskata pota: ali pa jih zaprla. Dobila bi s tem tudi nadzorstvo nad izvozom rud iz Švedke in Norveške. Rusija bi torej napram Nemčiji dosegla strateško pozicijo prvega reda.

Če bi Rusija zavzela severno Finsko, bi postala gospodarica vsega ozemlja tja do Severnega rta. Nič je ne bi moglo ustaviti, da si osvoji še pristanišča na skrajnem severu Norveške. Ker vlada v teh krajih topli zalivski tok in so te luke proste ledu, bi dobila Rusija izhod na prost morje. S tem bi dobila v roke veliko trgovsko pot v Evropo, Afriko in Ameriko, v cel svet, kar bi pomenilo velik udarec za Anglijo.«